

Forskningsrapport nr. 149 / 2011
Research report no. 149 / 2011

ePortfolio som en mer integrert del av et studium - En aksjonsbasert tilnærming

Av Torgeir Skyttermoen

**Høgskolen
i Lillehammer**

Lillehammer University College • hil.no

Kr. 100,-

ISSN 0806-8348
ISBN 82-7184-343-5

Alle synspunkter står for forfatterne sin regning. De må ikke tolkes som uttrykk for oppfatninger som kan tillegges Høgskolen i Lillehammer. Denne artikkel kan ikke reproduseres - helt eller delvis - ved trykking, fotokopiering eller på annen måte uten tillatelse fra forfatteren.

Any views expressed in this article are those of the authors. They should not be interpreted as reflecting the views of Lillehammer University College. This article may not be reprinted in part or in full without the permission of the author.

Sammendrag

Digitale medier har endret mange former for kommunikasjon og måter å presentere materiale på. Digitale kompetansemapper, også kalt ePortfolio, har til hensikt å skulle gi studenter muligheten til å presentere både faglige og andre relevante kompetanseområder spesielt overfor potensielle arbeidsgivere (Cambridge 2010). Dette paperet tar for seg hvordan en ved et studium, Bachelor i organisasjon og ledelse (BOL), har forsøkt å innføre ePortfolio som en mulighet for studentene. ePortfolio er relativt lite nytt innen høyere utdanning, og det eksisterer lite forskning innen akkurat dette området, så fenomenet ePortfolio blir derfor utdypet spesielt.

I egenskap av å være initiativtaker og aktør for ePortfolio, er jeg dypt involvert i prosessen, noe som krever en spesiell metodisk tilnærming. Derfor er også internbasert aksjonsforskning som en mulig tilnærming for å forstå og belyse en endringsprosess hvor forskeren er en del av den organisasjonen som studeres. Det å forske innenfor egen organisasjon, internbasert aksjonsforskning (IAF), gir en del muligheter og utfordringer knyttet til forhold som tilgang på data, forutinntatthet, og rolledualitet som blir belyst (Brannick og Coghlan 2007). Å forske på egen organisasjon gir mange muligheter, men også utfordringer som fordrer ikke bare at en reflekter over valg og handlinger, mens en er midt oppe i det, men også i etterkant når arbeidet skal formidles.

Studentene ved BOL har, til tross for positiv respons, i beskjeden grad benyttet seg av tilbudet om ePortfolio. Som en del av den aksjonsbaserte tilnærmingen ble det gjennomført en survey for å kartlegge interessen for tilbudet, studentenes opplevde digitale kompetanse, samt forslag til tiltak for økt bruk av ePortfolio. Resultatene fra undersøkelsen viste at studentene hadde interesse av ePortfolio som et tilbud, men de hadde så langt anvendt det lite og manglet kompetanse med hensyn til bruken av det. Det var særlig tre tiltak som ble trukket fram som kunne øke interessen og bruk av ePortfolio blant BOL-studentene. Mer informasjon og opplæring ble ansett som det aller viktigste. Videre var det både interesse for at ePortfolio i større grad skal integreres som en del av eksisterende emner, og at det også kan gis som et eget studiepoenggivende emne. For alle disse elementene er det iverksatt konkrete tiltak.

Siden det er for tidlig å vurdere mulige effekter av tiltakene, blir dette en underveisdokumentasjon av en pågående aksjonsforskningsprosess. Men ut fra status så langt kan synes som om at ePortfolio oppfattes som nok et digitalt virkemiddel som kommer i tillegg til andre digitale medier og verktøy som allerede benyttes. Men mer opplæring, integrering av ePortfolio med øvrige emner kan bidra til at studentene i større grad tar ePortfolio jevnlig i bruk. Men kanskje særlig ordningen med å gjøre det til et eget emne kan bidra til økt bruk, ved at studentene opplever det som direkte meritterende gjennom spesifikke studiepoeng for et emne.

Stikkord: ePortfolio, aksjonsforskning, internbasert aksjonsforskning, mapper, læringsprosesser, digital kompetanse, studenter, organisasjon og ledelse, survey

Abstract

The recent year's digital media have changed the way we communicate and ways of presenting material. Digital competency portfolios, *ePortfolios*, gives students a opportunity to presents professional as well as other relevant related topics, to potential future employees (Cambridge 2010). This paper aims to focus on describing a process for implementation of ePortfolios on a study programme, Bachelor in Organization and Management. This paper will examine ePortfolio in particular, since ePortfolio as an opportunity still is quite novel in higher education, and there isn't much research on this particular area of interest.

As an originator and participant in the initiative of ePortfolio as a possibility for this certain study, means I am deeply involved in the process. This requires a certain methodical approach. *Insider Action Research* represents such a methodical approach, and deals with opportunities and challenges, like access to data, preunderstanding and role duality (Brannick and Coghlan 2007). Insider action research requires the researcher to reflect upon choices and action, and the method has some major opportunities being part of an organization.

Despite a positive reception among the students at Bachelor of Organization and Management to make use of ePortfolio, they have take use of the opportunity in a very modest degree. Being a part of a larger action research study, a survey of the student's interest for ePortfolio was accomplished. The results from the survey showed that the students were interested in ePortfolio, but lacked competence in applying it. The findings also suggested that there were three major propositions on how ePortfolio could be applied in a larger extent: (i) more training and seminars, (ii) ePortfolio more integrated in existing mandatory courses and (iii) a separate course on ePortfolio. All of these propositions where taken into action, and are either implemented or in schedule for being implemented.

It still is premature to consider possible effects of these efforts, given the limited time it has gone since the introduction of them. Therefore this paper should be regarded as a documentation of an ongoing action based process. Nevertheless the status at the moment seems to be at there is a risk of ePortfolio being regarded as just an addition to other digital media the students already uses. But regarding the prospect of it, if all three efforts are dealt with, and maybe ePortfolio as a separate course in particular, it might be that students' sees it's advantageous and starts to use ePortfolio in a larger extent.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
Abstract	2
Innholdsfortegnelse	3
Forord.....	5
1. Innledning.....	6
a. Formål og bakgrunn	6
b. Problemstilling.....	7
c. Framgangsmåte	8
2. ePortfolio – læring, teknologi og mer enn en mappe.....	8
a. Læring - organisasjon, refleksjon og aksjon	8
b. Fenomenet ePortfolio – mapper og kompetanse	9
c. ePortfolio innen høyere utdanning	11
d. ePortfolio – mer enn bare mappe.....	12
3. Presentasjon av BOL-studiet og innføring av ePortfolio	13
a. Kort om studiet.....	13
b. ePortfolio ved BOL	14
c. "Å gripe inn" gjennom praksisnær forskning.....	15
4. Metodologisk tilnærming.....	15
a. Valg av tilnærming	15
b. Aksjonsbasert tilnærming	15
c. Innsidebasert aksjonsforskning	16
d. Bruk av survey	18
5. Noen funn fra surveyen	20
a. Bakgrunnsvariabler.....	20
b. BOL-studentenes digitale kompetanse	20
c. BOL-studentenes anvendelse av ePortfolio	21
d. Studentenes forslag til endringer og tiltak	22
e. ePortfolio, kompetanse og interesse	22

6. Planlegging og oppfølging av utviklingstiltak	23
<i>a. ePortfolio som en del av flere eksisterende emner</i>	<i>23</i>
<i>b. Mer opplæring og informasjon.....</i>	<i>23</i>
<i>c. ePortfolio som eget emne</i>	<i>25</i>
7. Mulige implikasjoner.....	26
<i>a. Tiltakene</i>	<i>26</i>
<i>b. Mulige begrensinger vurdert mot andre erfaringer.....</i>	<i>27</i>
8. Å stå midt i det – Noen momenter knyttet til internbasert aksjonstilnærming	28
9. Avslutning	29
Litteraturliste	31
Vedlegg	33

Forord

Denne artikkelen ble opprinnelig skrevet som et sluttdokument til kurset "Praksisnær forskning" på 15 studiepoeng, som ble gjort i forbindelse med førstelektorprogrammet ved Høgskolen i Lillehammer studieåret 2010-2011. Sammen med både underveisdokumentasjoner og refleksjoner, samt en sluttrefleksjon utgjorde det grunnlaget for en mappevurdering. Sentralt for dette dokumentet er en survey som ble gjennomført høsten 2010. I tillegg er intern aksjonsbasert tilnærming et sentralt metodisk tema her.

Jeg skylder også å gjøre oppmerksom på å at mye av grunnlaget som er gjort gjennom denne artikkelen senere har blitt bearbeidet og endret, og publisert som en vitenskapelig tidsskriftsartikkel [Skyttermoen, Torgeir (2011): Mer enn vurdering – Om digitale kompetansemapper i høyere utdanning. *Uniped. Tidsskrift for universitets- og høgskolepedagogikk*(34) 4: 58-72.]

En stor takk rettes til professor Yngve Nordkvelle som har vært sentralt i forbindelse med dette arbeidet, og som også har vurdert artikkelen.

London, mars 2011
Torgeir Skyttermoen,
Førstelektorstipendiat i organisasjon og ledelse
Høgskolen i Lillehammer

1. Innledning

a. Formål og bakgrunn

Studenter ved Bachelor i organisasjon og ledelse (BOL) har som en del av studiet de siste årene fått mulighet til å anvende digital kompetansemappe, her benevnt som *ePortfolio*. I en verden hvor ulike digitale formater brukes mer både som kommunikasjonsform og når det gjelder omfang, vil anvendelse og kompetanseutvikling av digitale plattformer og læringsformer antas å være sentralt også innen høyere utdanning (Staley og Trinkle 2011). En *ePortfolio* representerer en slik mulighet gjennom sitt mangfoldige spekter for mappeeieren til å presentere seg selv som fagperson både overfor potensielle arbeidsgivere og andre interesserte. En *ePortfolio* gir også mulighet for å presentere seg selv utover kun de formelle faglige kvalifikasjoner ved å inkludere også en mer personlig basert framstilling av seg selv som person. Ofte inngår også refleksjon knyttet til læringsprosesser som en viktig del av en *ePortfolio* innen høyere utdanning (Otnes 2003, Cambridge 2010). I land som USA og Storbritannia finnes det ulike bestrebelser på anvendelse av *ePortfolio* i overgangen mellom høyere utdanning og arbeidsliv. I Norge er imidlertid bruk av digital CV og kompetansemapper ikke særlig utbredt innen høyere utdanning (Nordkvelle 2007). Det eksisterer også lite systematisk forskning på akkurat dette temaet. Det vil således kunne være interessant å se nærmere på hva slags fenomen *ePortfolio* er, og hvordan et forsøk på å implementere det ved et studium har gått til så langt.

Som initiativtaker og aktiv fagperson når det gjelder så vel selve BOL-studiet som også innføringen av *ePortfolio* ved studiet, er jeg en sentral aktør i dette perspektivet. For å kunne studere temaet nærmere ut i fra en slik posisjon vil en internbasert aksjonstilnærming være mest hensiktsmessig. En slik metodisk tilnærming tar utgangspunkt i at den som forsker også er en aktør i selve fenomen eller objektet som studeres (Brannick og Coghlan 2007). *Internbasert aksjonsforskning (IAF)* er en metodisk tilnærming som byr på spesielle muligheter når det gjelder både datatilfang og håndtering av roller. Samtidig er en slik tilnærming også relativt lite benyttet, så det vil være interessant å se nærmere på selve metoden som mulighet for økt forståelse i endringsprosesser i organisasjoner hvor forskeren ikke kommer utenfra.

Studentene ved BOL har gitt positiv respons på konseptet helt siden *ePortfolio* ble innført for noen år tilbake. Allikevel var det relativt få studenter som faktisk anvendte det. Jeg var derfor nysgjerrig på om det var en reell interesse for å anvende *ePortfolio* blant BOL studentene. Som en del av en aksjonsbasert tilnærming ønsket jeg å undersøke om studentene faktisk ønsket å anvende *ePortfolio* og om hvilke forslag som eventuelt kunne bidra til økt bruk. Jeg gjennomførte derfor en kartleggingsundersøkelse gjennom en survey. I denne surveyen som var rettet mot samtlige studenter ved BOL-studiet, ble det undersøkt både hvilke interesse og kompetanse studentene hadde

knyttet til ePortfolio. I tillegg ble det også undersøkt hvilke forslag som kunne være aktuelle med tanke på økt anvendelse av ePortfolio for studentene. I denne sammenhengen vil resultatene fra surveyen være sentralt som et grunnlag for videre utvikling av tiltak for mulig økt bruk av ePortfolio ved BOL.

Jeg velger å ha *en bred tilnærming* i denne sammenheng når jeg nå skal ta for meg prosessen knyttet til innføring av ePortfolio ved BOL. ePortfolio som fenomen trenger en nærmere belysning, og det samme gjør internbasert aksjonsforskning (IAF). Samtidig er surveyen og dens grunnlag for iverksetting av tiltak viktig å få belyst. Tiltakene som skal bidra til økt bruk av ePortfolio ved BOL har ikke vært anvendt tilstrekkelig lenge til å vurdere mulige effekter av de. Noe som betyr at denne beretningen blir å betrakte som en underveisrapport i en prosess som fortsatt pågår.

b. Problemstilling

Temaet for dette paperet er således knyttet både til et fenomen, en metodisk tilnærming og en case. Jeg vil derfor forsøke å ta rede på:

ePortfolio som en mer integrert del av et studium. En aksjonsbasert tilnærming til bruk av studenters ePortfolio for presentasjon av egen kompetanse.

I denne formuleringen vil det innenfor denne kontekst være særlig følgende elementer som vil bli belyst:

ePortfolio som fenomen. Bruk av digitale kompetansemapper er så langt ikke særlig utbredt innen høyere utdanning, men antas å ha et potensial, og er således interessant å se nærmere på selv om så langt finnes relativt lite forskning på temaet.

- *Internbasert aksjonsforskning (IAF) som metode.* En belysning av hva som kjennetegner IAF som metode og hvorfor denne metodiske tilnærmingen kan være en godt egnet i organisasjoner hvor forskeren selv er medlem.

- *Undersøke hvilke tiltak som kan bidra til at ePortfolio blir en mer integrert del av et organisasjons- og ledelsesstudium,* ved å se nærmere på resultatene fra kartleggingsundersøkelsen ved BOL-studiet.

Som nevnt er innføringen av nye tiltak en pågående prosess ved studiet. Samtidig er dette en del av en pågående aksjonsbasert prosjekt som fortsatt er underveis¹. Det vil derfor være prematurt å vurdere effekter av tiltakene som er satt i verk for å øke bruken av ePortfolio blant studenter ved BOL.

¹ Innføringen av ePortfolio er et av prosjektene som inngår som en del av av mitt førstelektorprogram jeg holder på med som førstelektorstipendiat ved Høgskolen i Lillehammer.

c. Framgangsmåte

For å klarlegge dette temaet vil jeg først ta for meg ePortfolio som fenomen. ePortfolio hører innenfor det som kan karakteriseres som mapper og mappevurdering innen høyere utdanning (Dysthe og Engelsen 2003). Siden ePortfolio er et relativt nytt fenomen og i beskjeden grad er forsket på vil jeg belyse noe av det som foregår innen dette feltet i praksis- og forskningssammenheng. ePortfolio er forsøkt innført ved et bestemt studium, Bachelor i organisasjon og ledelse (BOL), og studiet vil være casen for dette paperet. Jeg vil derfor gi en casebeskrivelse av BOL-studiet og hvordan innføringen av ePortfolio har artet seg så langt.

Internbasert aksjonsforskning (IAF) er en metodisk tilnærming som vil bli anvendt her. Det er nødvendig å utdype denne metoden nærmere, siden den i flere forskningsmiljøer blir ansett som spesiell og samtidig som den ikke er spesielt mye anvendt. Det til tross for at den anses for å være godt egnet til å klarlegge endringsprosesser i organisasjoner hvor forskeren selv er et medlem og derved en aktør (Coghlan og Brannick 2010).

Som en del av den aksjonsbaserte tilnærmingen ble det gjennomført en survey som et grunnlag for å utvikle tiltak knyttet mot økt bruk av ePortfolio ved BOL. Surveyen som ble gjennomført høsten 2010, og både selve surveyen og resultatene fra den vil bli gjennomgått og analysert.

Sammen med annen datatilfang som dialog med studenter og andre aktører, dannet resultatene fra surveyen et viktig grunnlag for utvikling og igangsetting av konkrete handlinger for å forsøke å øke anvendelsen av ePortfolio ved BOL. Disse tiltakene blir presentert og begrunnet. Noen mulige implikasjoner av de tiltakene som er i gang satt blir vurdert selv om det er prematurt å vurdere effektene ennå. Jeg vil også forsøke å knytte dette opp mot hva som finnes av erfaringer fra andre steder.

Tilslutt vil jeg ta for meg noen momenter knyttet til det å anvende en internbasert aksjonsforskning som metode. Denne tilnærmingen byr på mange muligheter for å forstå endringsprosesser i organisasjoner, men den byr også på en del metodiske og etiske utfordringer som fordrer at en som forsker innen dette feltet reflekter over disse og gjør veloverveide valg og tilnærminger.

2. ePortfolio – læring, teknologi og mer enn en mappe

a. Læring - organisasjon, refleksjon og aksjon

Læring og ulike læringsformer er et vidtrekkende og komplekst tema, og således eksisterer det naturligvis en rekke tilnærminger og forståelse av fenomenet. Fagområdet *organisasjon og ledelse* er uløselig knyttet til læringsprosesser og utvikling. Kunnskap om sosiale endringsprosesser danner et sentralt grunnlag for forståelse for endring i organisasjoner (Argyris og Schön 1974, Levin

og Klev 2009). Når det gjelder aksjonsbasert forskning, så har også denne forskningstradisjonen røtter fra læringsaspekter og koples gjerne til Kurt Lewins arbeider (Levin og Klev 2009). Læring gjennom refleksjon, er som vi snart skal se, en viktig del av hensikten med ePortfolio (Schön 1983, Cambridge 2010). Således vil læringsperspektivet være sentralt i på flere måter i denne sammenhengen, (a) læring i form av refleksivitet for studentene (altså en faglig relevans for studentene gjennom bruk av ePortfolio), og (b) læring integrert gjennom måten å gjennomføre endringsprosesser på, her tenkt opp mot aksjonsbasert forskning, (c) læring og teori om læring i organisasjoner, hvordan kan en lære gjennom endringer. Hvorav den sistnevnte ikke vil falle inn under temaet videre her.

b. Fenomenet ePortfolio – mapper og kompetanse

Bruk av ulike former for mapper for å dokumentere og synliggjøre kompetanse har lange tradisjoner og kanskje særlig i enkelte profesjoner. Arkitekter er et eksempel på en yrkesgruppe som har svært lange tradisjoner på å samle sine arbeider i mapper som er egnet for presentasjon overfor potensielle arbeidsgivere og oppdragsgivere. Innen for kreative yrker som reklame- og designbransjen er det også tradisjoner for bruk av mapper. I disse tilfellene har dette da vært fysiske mapper som har inneholdt utvalgte arbeider og prosessdokumentasjon (Barrett og Carney 2005). Digitale plattformer og programmer har bidratt til presentasjoner som for eksempel arkitekter har hatt tradisjoner for, har blitt mer tilgjengelig og egnet for flere typer yrkesgrupper. Det gjør at potensialet for også yrkesgrupper som ikke er rene profesjonsyrker, har et større potensial for å ta i bruk digitale kompetansemapper (ePortfolio). Utdanninger innen mer uspesifiserte profesjoner, som organisasjon og ledelse, hører hjemme her.

Mappebegrepet

Bruk av mapper for å samle arbeider har som nevnt lange tradisjoner, så også innen høyere utdanning (Dysthe og Engelsen 2003). Mens anvendelse av digitale mapper innen høyere utdanning først har kommet til de senere årene (Barrett og Carney 2005).

Begrepet *mappe* kan ha mange betydninger, men innenfor mappevurderingsperspektivet framheves det gjerne at en mappe gjerne består av en systematisk samling studentarbeider som viser innsats, framskritt og prestasjoner innen ett eller flere fagområder (Dysthe og Engelsen 2003). At en mappe er *elektronisk* innebærer at den bygger på samme pedagogiske prinsipper som ikke-digitale mapper, men blir lagret og organisert digitalisert, samt at den benytter seg av mediespesifikke virkemidler i læringsprosess og dokumentasjon (Otnes 2003). En mer omfattende definisjon av ePortfolio kan derfor være å beskrive det som:

"a purposeful collection of information and digital artifacts that demonstrates development or evidences learning outcomes, skills or competencies. The process of producing an ePortfolio (writing, typing,

recording etc.) usually requires the synthesis of ideas, reflection on achievements, self-awareness and forward planning; with the potential for educational, developmental or other benefits." (Cotterill 2007).

Refleksjon og læring

Et av elementene knyttet til mappebruk, og således også digitale mapper, er å bidra til at studentene i større grad reflekterer over egen læring. For individuell læring er det betydningsfullt at det hele tiden ligger refleksjonsprosesser bak de handlinger og valg vi gjør (Argyris og Schön 1978). Evnen til å bevisstgjøre og trene opp hvordan en lærer er viktig også for en praktiker. Donald Schön (1983, 1987) trekker da også fram *den reflektive praktiker* som en "rollemodell" i organisasjonssammenheng. En reflektiv praktiker er en som evner å ta i bruk refleksjonsprosesser både i inngripen med selve handlingen som utføres, men også refleksjoner i etterkant av handling. Det er den sistnevnte som er mest aktuell i denne sammenheng. Ved å reflektere over egne arbeider og valg i studiet vil studentene øke sin reflektive kompetanse, en type kompetanse som også er verdifull når studenten er ute i arbeidslivet. Gjennom å presentere slike læringsprosesser kan studentene i tillegg til å lære også demonstrere denne type kompetanse overfor relevante aktører, for eksempel potensielle arbeidsgivere. Synliggjøring av denne type kompetanse samsvarer også med myndighetenes krav og ønsker knyttet til det som går under benevnelsen kvalifikasjonsrammeverket, hvor det skal tydeliggjøres ulike typer og ferdigheter studenter oppnår gjennom studiene (Kunnskapsdepartementet 2009)².

ePortfolio - digitale formater, kompetanse og teknologi

Digitale formater bringer inn nye elementer i fenomenet mappe. I denne sammenheng er det særlig tre aspekter som er interessante; (a) ulike medier og formater som kan anvendes, (b) utvikling og synliggjøring av digital kompetanse hos de som anvender det, og (c) tekniske løsninger i form av de plattformer og former en velger å kommunisere på.

(a) Ved at mappene er elektroniske gir det endrede og utvidet muligheter til å formidle og synliggjøre kompetanse på. Både innholds- og formidlingsmessig gir det muligheter for andre uttrykk enn ved ordinære mapper. Digitale medier og formater gir et bredere spekter når det gjelder ulike variasjoner og kombinasjon knyttet til tekst, lyd, bilde, visualisering og grafikk. En kan velge å bruke mer eller mindre typiske tekstformater gjennom tekster i dokumentformat (word, pdf), tekster skrevet i html-format med bruk av hyperlinking, en kan bruke lysarkpresentasjoner, digital storytelling, videoklipp, lydopptak oa. Disse kan framstilles og kombineres på en rekke ulike måter. Koplinger opp mot YouTube, Facebook, blogger, SlideShare og andre sosiale medier, gir nærmest

² Kvalifikasjonsrammeverket beskriver det læringsutbyttet det forventes at alle kandidater som har fullført utdanning på det aktuelle nivå skal ha ved endt utdanning. Graderingen av prestasjonen gjøres ved hjelp av karakterskalaen. Læringsutbyttet beskrives i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

ubegrensede muligheter til å presentere relevant materiale, enten det er med studenten som førstehåndsbruker, eller det er koplinger opp mot sekundærkilder som anvendes.

(b) Studentenes digitale kompetanse kan gjennom ePortfolio gjøres til et eget tema. Det er stadig snakk om den nye generasjonens digitale hverdag, hvor utstrakt bruk av digitale medier er en sentral del av tilværelsen (Staley og Trinkle 2011). En ePortfolio gir muligheten for både å kunne synliggjøre og dokumentere digital kompetanse, nettopp gjennom selve ePortfolioen og måten den er bygd opp på og presentert. Bruk av ulike digitale formater, og måten disse anvendes på vil i seg selv være solid indikasjon av kompetanse og anvendelse av ulike digitale formater. Inneholder for eksempel ePortfolio bidrag hvor digital storytelling, videoer, websider med bruk av hyperlinking osv, demonstrerer det nettopp digital kompetanse.

(c) Teknologiske plattformer og standarder er også et element som har innvirkning på de løsninger som velges når det gjelder ePortfolio. Web 2.0 og åpne standarder har bidratt til at den tidligere relativt "lukkede verden" innenfor læringsplattformer (LMS), har endret fokus. Det finnes nå en rekke ulike muligheter for valg av løsninger som kan være egnet som plattform for ePortfolio. Valg av plattform avhenger av hvilke type funksjonalitet og muligheter en ser behov for. At det er så vidt stort spekter av plattformer, har gjort at for eksempel to ulike EU-relaterte prosjekter har fokusert på felles utvikling innenfor elektronisk samhandling, interoperabilitet. Europass er i korte trekk et forsøk på å standardisere både felter og formater for CV som gjør den egnet for transaksjon mellom ulike brukere og institusjoner (Europass u.å.). EifEL (the European Institute for E-Learning), er EU-relatert organisasjon som forsøker å bidra til utvikling av ePortfolio, og herunder finne felles standarder for formater, som sikrer interoperabilitet (Ravet 2008). På den måten har moderne teknologi og kommunikasjonselementer potensial for at mappefunksjonen kan endre fundamentalt måten formidling av kompetanse kan gjøres på (Gibson og Barrett 2003).

c. ePortfolio innen høyere utdanning

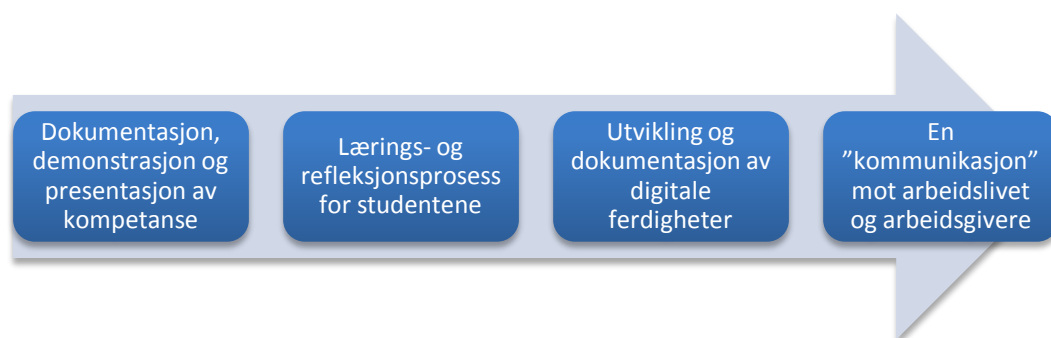
I Norge er ikke bruk av digitale CV og kompetansemapper særlig utbredt. Det er gjort noen forsøk ved for eksempel lærerutdanningen ved Høgskolen i Vestfold. Sammen med enkelte andre lærerutdanninger, har disse imidlertid hatt et fokus på mappebruk som en del av læringsprosessen i selve utdanningen, og ikke som en del av et større livslangt læringsperspektiv. Internasjonalt finnes det flere eksempler på bruk av ePortfolio. I USA anvendes ePortfolio mange steder som en del av læringsprosess og evalueringsform, og noen steder som en del av kompetansedokumentasjonen, for eksempel ved California State University og Portland State University (Cambridge 2010). I de europeiske landene, og kanskje særlig i Storbritannia er det også enkelte ansatser til bruk av ePortfolio som en kompetansemappe i overgangen til arbeidslivet, hvor kanskje særlig University of Nottingham og University of Wolverhampton kan trekkes fra (JISC 2008). Det synes imidlertid å være få ansatser på en ePortfolio bruk som har som til hensikt at den skal være åpen, digital og relevant i

forhold til å kunne synliggjøre sin kompetanse overfor framtidige arbeidsgivere. Det finnes riktignok en rekke kompetansesystemer hvor dette gjøres for de som allerede er ute i arbeidslivet. LEIF hos legeföreningen, Dossier Solutions og ESPORT i Canada er ulike eksempler på det (Nordkvelle 2007, Cambridge 2010).

d. ePortfolio – mer enn bare mappe

En ePortfolio må også kunne ses i sammenheng et større lærings- og kompetansemessig perspektiv knyttet opp mot livslang læring (Cambridge 2010). En ePortfolio vil i denne sammenheng ha særlig følgende elementer som bidrag/målsetning:

- Dokumentasjon, demonstrasjon og presentasjon av kompetanse
- Lærings- og refleksjonsprosess for studentene
- Utvikling og dokumentasjon av digitale ferdigheter
- En "kommunikasjon" mot arbeidslivet og arbeidsgivere

Figur 1

Tradisjonell dokumentasjon og synliggjøring av studenters kompetanse gjøres gjennom vitnemål, karakterutskrifter, studieprogrammer og emnebeskrivelser. Innenfor fagområdet organisasjon og ledelse for eksempel, gir dette begrenset informasjon og utbytte for mottakere av slik type informasjon (for eksempel potensielle arbeidsgivere). Summative vurderinger gjennom karakterer vurdert opp mot de standarder som settes gjennom studieprogram og emnebeskrivelser kan gjøre det relativt enkelt å sammenligne kandidater opp mot hverandre og få et innblikk i nivået gjennom karakteren vurdert opp mot de krav og læringsmål som er satt. Men det gir svært lite grunnlag for innsikt i autenticitet til personen som vurderes. *Autenticitet* er viktig for å kunne få et mer innblikk i selve personen og dens kompetanse. En ePortfolio vil således kunne bidra til at studentens autenticitet og integrert blir tydeligere.

En ePortfolio impliserer at den er elektronisk/digital, noe som igjen betyr at det er en rekke muligheter og valg som en står overfor når det gjelder valg av tekniske løsninger og plattformer. Det

er vanlig å skille mellom to hovedtyper av løsninger, *personlige* og *standardiserte* (Barrett og Carney 2005). En *personlig ePortfolio* (Personalized Eportfolio) er svært åpen og legger til rette for at det studentens egen identitet og personlighet som skal komme til uttrykk innen frie rammer. Mens en *standardisert ePortfolio*, som innebærer at det er visse momenter og temaer, gjerne bestemt av utdanningsinstitusjonen som skal inkluderes. Cambridge (2010, s. 27) mener at begge disse typene kan forenes om en gir åpning for det. En personlig ePortfolio gir frihet og valg, mens en standardisert ePortfolio gir regler. Autentisitet kan ivaretas kan sikres gjennom begge former, men disse to hovedformene må kombineres for at både den formelle delen og den mer personlige delen skal ivaretas på en god måte..

Videre framhever Cambridge (2010 s.81) at:

...one of the advantages of personalized eportfolios in higher education is that they can represent not just the delivered curriculum but also how that curriculum is experienced by each student and how it interact with the larger curriculum of their learning throughout their lives.

Potensialet og utfordringer knyttet til ePortfolio er nå synliggjort, samtidig må det fraheves at det finnes lite systematisk og omfattende forskning på akkurat temaet innenfor ePortfolio, og særlig innenfor ePortfolio som en digital kompetansemappe som kan anvendes i overgangen høyere utdanning til arbeidslivet (Barrett og Carney 2005). Mye av det som er studert innen fenomenet ePortfolio er i hovedsak knyttet til vurderinger og vurderingskriterier ved bruk av elektronisk mappe. Ikke desto mindre vil det være interessant å se nærmere på hvordan dette anvendes i tilknytning til et konkret studium.

3. Presentasjon av BOL-studiet og innføring av ePortfolio

a. Kort om studiet

Bachelor i organisasjon og ledelse (BOL) ble startet opp i 2005 og har blitt et suksesspreget studium, målt etter en rekke kriterier. Det har så langt hatt god rekruttering, god gjennomstrømning og uteksaminerte studenter har i stor grad fått relevante jobber etter endt utdanning. I tillegg har studiet fått institusjonens studiekvalitetspris to år på rad (2010 og 2011). Studiet ble planlagt og startet opp med utgangspunkt i at det både skal ha en såkalt HR-profil og en betydelig vekt på praksisnærhet. Med HR (Human Relations) profil menes det at emner og temaer knyttet opp til personalledelse og HR-oppgaver er sentralt. Det er sammen med praksisprofilen, hvor studentene er ute i arbeidslivspraksis flere perioder i løpet av studiet, er med på å gjøre utdanningen spesiell etter nasjonale forhold da det ikke finnes tilsvarende innretning for lignende utdanninger. Praksisnærhet i studiet er sentralt, og noe av siktemålet med studiet har vært at studentene skal kunne anvende teoretiske fenomener i en realistisk praktisk sammenheng. Det er sentralt at en i en læringsprosess også for anvendt teoretiske fenomener i praksis, og vil være et viktig bidrag for å kunne utvikle

ferdigheter knyttet til det å bli en reflektert praktiker (Schön 1983, 1987). Praksis som en del av utdanningen innen organisasjon og ledelse har de siste årene blitt framhevet som et sentralt element for å kunne utvikle gode ledere med relasjonelle og konkrete ferdigheter (Ghoshal 2005, Bennis og O'Toole 2005, Mintzberg 2009). At en ved BOL-studiet innfører ePortfolio vil således støtte opp under en slik tankegang. Rekrutteringsprosess og kompetanseutvikling er en del av studiet og fagområdets fokus, og antas derfor å kunne være godt egnet til og flettes sammen med bruk av ePortfolio også i lærings- og undervisningssammenheng.

b. ePortfolio ved BOL

Som en del av et prosjekt finansiert av Norgesuniversitetet (NUV)³ ble det våren 2008 forsiktig startet opp med noen forsøk på ePortfolio for interesserte BOL-studenter. Siden har dette vært gitt som en frivillig mulighet, og det har jevnlig blitt gitt tilbud om opplæring for BOL-studenter. Tilbakemeldingene som har kommet fra studentene har vært positive, og de sier at de opplever det som både relevant og nyttig. I forbindelse med oppstarten av NUV-prosjektet var det også dialog med flere aktører i rekrutteringsbransjen og internasjonale forskningsmiljøer⁴. Dette for å sikre at de tanker og skisser til så vel innholdsmessig, som tekniske løsninger var mest mulig optimale i forhold til de behov og ønsker som myndigheter og arbeidsliv har. Således var både nærheten til praksisfeltet og deres behov ivaretatt ved oppstarten.

Ved valg av teknologisk plattform ble det vektlagt at den skulle ha mulighet for både å være åpen, men også lukke deler om ønskelig, den skulle ivareta hensynet til interoperabilitet, og den skulle være brukervennlig og funksjonell. Bloggverktøyet WordPress ble derfor valgt, og den er installert på høgskolens server, og er bygd på såkalte åpne tekniske standarder, som bidrar til at for eksempel interoperabilitet er enklere å ivareta.

Til tross for gode tilbakemeldinger fra studentene og anerkjennelse fra praksisfeltet, var det allikevel få studenter som tok i bruk ePortfolio. Med en så vidt positiv interesse fra alle involverte så var det interessant både å forsøke å finne ut hvorfor det forholdt seg slik, og hvilke tiltak som kunne bidra til at dette blir anvendt i større grad av studentene. I dialog med både studenter, kolleger og andre med interesse for temaet, har jeg diskutert og vurdert hvilke tiltak som kan være aktuelle for at studentene i større grad skal faktisk begynne å anvende ePortfolio, og ikke bare signalisere interesse. Her er flere tiltak vurdert, blant annet mer opplæring, mer informasjon, mer integrering i eksisterende emner.

³ NUV-prosjektet: "*ePortfolio i overgangen høyere utdanning – arbeidsliv*", ble gjennomført i 2008-2009, med meg selv som prosjektleder. Prosjektet inkluderte BOL-studiet i prosjektet, men et annet studium, Kommunikasjonsrådgiverstudiet, integrerte også som en del av sluttvurderingen for studiet i studieåret 2008-2009.

⁴ Manpower, Adecco, Mercuri Urval, Dossier Solutions og NAV var med i referansegruppen og deltok på et oppstartsmøte. I tillegg var forskningsmiljøer fra Belgia og Estland representert.

Et av de tiltakene som har materialisert seg som aktuelt, er å tilby ePortfolio som eget studiepoenggivende emne. Et slikt eventuelt emne vil da skulle ivareta de nevnte intensjoner og muligheter som ligger i ePortfolio som fenomen. Videre at det er av en slik art at det både praktisk og pedagogisk lar seg gjennomføre på en hensiktsmessig måte. Men først anså jeg det som nødvendig å undersøke om det var reell interesse for ePortfolio blant studentene og få tilbakemeldinger om eventuelle tiltak som kunne være aktuelle.

c. "Å gripe inn" gjennom praksisnær forskning

Siden jeg har vært sentral på å utforme og igangsette ePortfolio, og samtidig hadde klare ønsker om videreutvikling og forbedringer, stod jeg midt oppe i dette. Jeg var i aktiv dialog med andre involverte, og hadde relativt klare oppfatninger om hvordan framgangsmåten skulle være for å få til endringer. Samtidig hadde jeg en interesse av å studere fenomenet for både å kunne forstå bedre hva som foregikk og også å kunne formidle videre til andre interesserte. Hvordan skulle jeg da både studere fenomenet og samtidig gripe inn i praksisfeltet? Her handler det med andre ord både om etikk, forskningsprinsipper, etiske sider knyttet til dette og ikke minst rolleavklaringer (Hummelvoll 2010, Eikeland 2006). Da må en gjøre metodologiske valg og tilnærminger.

4. Metodologisk tilnærming

a. Valg av tilnærming

Innen samfunnsvitenskapen eksisterer det en rekke ulike oppfatninger om hva som kjennetegner god og riktig vitenskapelig og metodologisk tilnærming til forskning. Streben etter mest mulig objektiv og uavhengig forskning er et kriterium for enkelte forskningstradisjoner, mens andre påstår at dette ikke er mulig siden en uansett i større eller mindre grad vil være en del av det fenomenet som studeres (Alvesson og Sköldbberg 2009). Med andre ord er dette en stor og viktig epistemologisk og ontologisk debatt⁵. Jeg velger å støtte meg på sistnevnte tilnærming, hvor det framheves at en både gjennom medbrakte verdier og holdninger, bringer en med seg en forforståelse inn i det fenomenet som studeres og måten det studeres på (Gummesson 2000). Som aktiv deltaker innenfor det fenomenet som studeres ville det også vært både kunstig og metodisk svært vanskelig å forsøke å framstå som en utenforstående og objektiv forsker til fenomenet som studeres.

b. Aksjonsbasert tilnærming

Jeg var aktivt med og utformet en prosess hvor et nytt fenomen ble forsøkt innført i en organisasjon. Det gjorde at jeg hadde et ønske om å undersøke nærmere og mer systematisk hvordan en slik endring kan gjennomføres og forstås. Det er fenomenet som undersøkes og problemstillingen

⁵ Det er en fundamental og pågående debatt om hva som kjennetegner god vitenskap og forskning. Med *ontologi* menes. æren om alle tings innerste vesen, om hva det er å være til eller eksistere. Med *epistemologi* menes læren om hva kunnskap består av og hvordan den forvaltes.

som gir føringer for hvilke valg av metoder som må gjøres (Field 2009). Begrunnelser for metodevalg er et av kjennetegnene for vitenskapelige undersøkelser, og en aksjonsbasert tilnærming ble valgt ut fra flere begrunnelser.

En aksjonsbasert tilnærming har lange tradisjoner innen studier av organisasjoner og aksjonsbasert forskning kan spores tilbake til blant annet Kurt Lewins studier av organisasjonsendringer (Coghlan og Jacobs 2005). Senere har denne forskningstradisjonen utviklet seg, og fått større fotfeste innenfor både lærings- og endringsprosesser i organisasjoner. Således kan det også argumenteres for at aksjonsbasert forskning er relevant å anvende på studier av endringer som innføres i organisasjoner, noe innføring av ePortfolio ved BOL-studiet kan være et eksempel på.

Aksjonsbasert forskning er en form for *handlingsrettet* forskning hvor et epistemologisk utgangspunkt er knyttet til ønske om at forskning skal medføre endringer gjennom nye handlingsmønstre (Eikeland 2006, Rennemo 2006). Derved er aksjonsbasert forskning kjennetegnet av at den er *normativ* og *konstruktiv*, og forskeren er gjerne med som en deltakende forandringsagent (Reason og Bradbury 2008, Berg og Eikeland 2008). Selv om aksjonsbasert forskning har ulike tilnærminger og anvendelser, er den også ofte kjennetegnet av at forskningen har *bred medvirkning* fra involverte aktører og *samarbeid* med involverte aktører.

Gummesson (2000) framhever at aksjonsbasert forsknings primære mål dels er å løse konkrete og reelle problemer forankret i organisasjons- eller samfunnsmessige realiteter, og dels å bidra til vitenskapen. Men den metoden en benytter må allikevel tilfredsstille de kravene til kvalitet som gjelder i relasjonen mellom dem som utforsker og dem som denne kunnskapen skal formidles til. Det stiller krav til refleksivitet, dialog, samarbeid og forståelse for de etiske verdier som er "i spill" (Gummesson 2000).

c. Innsidebasert aksjonsforskning

Å gjøre aksjonsforskning innenfor egen organisasjon bidrar også til at en står overfor enda tydeligere utfordringer, knyttet til både nærheten til selve forskningsobjektet, aktører og til håndtering av roller. Enkelte hevder at en ikke gjør klokt i å forske på egen organisasjon da det skaper en rolledualitet som gjør at en som forsker kommer i en uforsvarlig posisjon (Morse 1998 i Brannick og Coghlan 2007 s.59). Imidlertid finnes det en rekke sterke argumenter for at det å være forsker i egen organisasjon kan ha mange gode effekter, og kan også være forenlig med forskningstradisjoner innenfor både positivistisk, hermeneutisk og aksjonsbasert tilnærming (Brannick og Coghlan 2007, Coghlan og Brannick 2010). Å forske innenfor egen organisasjon, innsideforskning, gir blant annet tilgang, og muligheter en ellers ikke ville fått.

Innsidebasert Aksjons Forskning (IAF) innebærer at forskeren er medlem av organisasjonens system og fellesskap, i motsetning til mer tradisjonell organisasjonsforskning hvor

det kommer forskere utenfra for å bidra (Brannick og Coghlan 2007, s.59). IAF kan på mange måter sammenlignes med studier av egen kultur som innebærer at forskeren beskriver en kulturell "setting" som en selv er den del av, og bruker den kunnskapen, erfaringen og tilgangen til empirisk materiale i forskningsøyemed (Alvesson og Sköldbberg 2009). Således vil IAF være kjennetegnet ved at innsamling av data i mer tradisjonell forstand ikke er veldig sentralt i forskningsprosessen, snarere er det å *generere data* som kan omsettes til handling (Reason og Bradbury 2008). IAR har også det kjennetegnet at det i likhet med aksjonsforskningen for øvrig, så er det en målsetning å bidra til å skape ny kunnskap i tilbakeføringsløyper som igjen kan skape læringsarenaer for ny og forbedret praksis (Argyris og Schön 1974, 1978).

Det finnes naturlig nok noen *fordeler og utfordringer* knyttet til IAR, og det er noen det er spesielt viktig å være oppmerksom på, og jeg vil ta for meg noen av disse.

Tilgang og detaljrikdom

Det å ha førstehånds tilgang til empiriske data⁶ gjennom komplett medlemskap i den organisasjonen som studeres, gir også bedre grunnlag for å *forstå*, heller enn å rekonstruere forståelse for det som. I noen tilfeller kan imidlertid det å være en del av organisasjonen også sette begrensninger, ved at en er medlem i en gruppe, en del av organisasjonen som kan hindre tilgang til en annen del av organisasjonen (Brannick og Coghlan 2007, s.67).

Forforståelse

Evert Gummesson (2000 s.57) legger i begrepet forforståelse at en persons kunnskap, innsikt og erfaring før en engasjerer seg i et prosjekt eller forskningsprogram. Når en forsker på egen organisasjon vil denne være tydeligere enn om en skulle komme inn i et program eller prosjekt utenifra. Det gir noen fordeler ved at en allerede har en etablert forståelse av organisasjonen og dens "virke" noe som bidrar til at som regel kan gå både raskere og mer presist inn i datamateriale og temaet. Men det gir også noen utfordringer knyttet til det som forenklet kan karakteriseres som forutinntatthet, altså at en blokkerer mulig ny innsikt og forståelse fordi en allerede har en forforståelse av problemet/temaet. Rye Nielsen og Repstad (1993) framhever derfor at en i en slik setting må gå fra nærhet til distanse og tilbake igjen når en skal studere et fenomen. Altså at en i løpet av prosessen trekker seg noen "skritt tilbake" og analyserer gjennom selvrefleksivitet før en går inn i materialet igjen og foretar handlinger.

⁶ Gummesson (2000 s. 63) vegrer seg for å bruke begrepet empiriske data, og ønsker heller å benevne det som "real-world data", da denne termen har nedfelt betydningen av kvantitative data innenfor "business school". Opprinnelig betyr det greske ordet *empeiria* kunnskap basert på erfaring og observasjon.

Rolledualitet

Å kunne håndtere både det å være ett medlem i en organisasjon som ansatt og samtidig forske på et fenomen i samme organisasjon, byr som nevnt på både fordeler og utpregede utfordringer.

“As a result of trying to sustain full organizational membership role and the research perspective simultaneously, insider researchers are likely to encounter role conflict and find themselves caught between loyalty tugs, behavioural claims, and identificational dilemmas” (Brannick og Coghlan 2007, s.70).

Forskere innenfor IAF-tradisjonen har gjerne sterke ønsker om å påvirke og endre forhold i organisasjonen. De vil også kunne ha empati med kollegene, og på den måten et ekstra ønske om å fullføre og lykkes. Det vil kunne tilføre energi til endringsprosessen, men også være til ulempe ved at de kan føre til feilaktige konklusjoner. Forskere innenfor IAF må forholde seg til at de skal skrive en forskningsrapport over funnene som er gjort, og samtidig måtte forholde seg til ettervirkningene med sine ledere og kolleger.

Videre må forskere innenfor IAR forholde seg til hvordan *organisasjonspolitikken* håndteres og skal praktiseres. Det kan være utfordringer ved dette som kan være i kontrast til de målsetningene som ligger i IAR prosjektet, og kan derved skape ekstra utfordringer når det gjør seg gjeldende.

Så selv om aksjonsforskning generelt og kanskje IAF spesielt, ofte kan møte en generell skepsis fra flere vitenskapelige forskningstradisjoner har den svært mange styrker, som gjennom en bevisst håndtering av dens utfordringer, vil kunne bidra til økt og annen kunnskap, enn ved å anvende andre vitenskapelige og metodiske tilnærminger (Brannick og Coghlan 2007).

I noen sammenhenger er det også mulig å kombinere flere metodiske tilnærminger. For å skaffe seg et grunnlag for å gjøre ytterligere studier, vil kartleggingsundersøkelser i mange sammenhenger kunne være hensiktsmessig.

d. Bruk av survey

i. Hensikt

Et viktig moment som grunnlag for videreutvikling av ePortfolio og for å kunne iverksette tiltak som vil være relevante har vært å gjennomføre en kvantitativ spørreundersøkelse, survey. Hensikten i denne konteksten var å undersøke grunnlaget for en videreutvikling av ePortfolio-konseptet ved BOL, samt å få tilbakemeldinger fra studentene på mulig tiltak som kunne være aktuelle. I tillegg ønsket jeg å benytte anledningen til å undersøke studentenes digitale medievaner og opplevd digital kompetanse, på noen utvalgte områder.

ii. Utforming og framgangsmåte

På grunnlag av dialog og avklaringer med studenter i forkant, sammen med en survey fra 2008 om BOL-studentenes digitale medievaner og kompetanse⁷, ble det utformet et spørreskjema. Det eksisterer som nevnt lite direkte sammenlignbar forskning på dette området. Norgesuniversitets IKT-monitor⁸ og EDUCAUSE sin ECAR undersøkelse⁹ har vært et grunnlag for å kunne identifisere mulige relevante variabler og hypoteser som grunnlag for utforming av momenter til surveyen (Vedlegg 1 angir selve spørreskjema med følgebrev/informasjonskriv).

På grunnlag av samtaler og dialog med så vel studenter, kolleger i fagmiljøet og andre med kolleger med interesser for fenomenet, samt egne vurderinger, utformet jeg også noen hypoteser som jeg ønsket å få bekreftet eller avkreftet. Av de som er relevante for det som studeres i dette paperet var særlig det å få undersøkt om det faktisk var interesse blant studentene om å anvende ePortfolio. Videre var det ønskelig å få identifisert noen tiltak som kunne bidra til økt anvendelse av ePortfolio. Et av de tiltakene som særlig var ønskelig å få identifisert interessen for, var muligheten for å tilby ePortfolio som eget studiepoenggivende emne.

Ofte er det nødvendig å gjøre utvalg fra populasjonen når en skal gjennomføre en survey med mange respondenter (Ringdal 2007). I dette tilfelle var størrelsen på populasjonen, BOL-studenter, overkommelig (188 studenter) og jeg hadde både tilstrekkelig oversikt og tilgang til respondentene. Undersøkelsen ble gjort elektronisk gjennom bruk av det internettbaserte surveyprogrammet Questback. Valg av elektroniske spørreskjema ble gjort ut fra både mulighetene for rask og tilbakemelding. I tillegg var temaet for surveyen også av en slik karakter at den var godt egnet for elektroniske skjema.

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 25.oktober til 12.november 2010. Undersøkelsen hadde da blitt testet på et lite utvalg studenter i forkant, og justert noe på grunnlag av det. Surveyen ble gjennomført anonymt, slik at svar ikke kunne koples tilbake til enkeltpersoner, noe som var særlig viktig i denne sammenhengen, siden studentene er i en form for avhengighetsforhold til meg som gjennomførte undersøkelsen. Det å gjennomføre surveyen anonymt skal også kunne bidra til at det gis mest mulig "ærlige svar" fra respondentene (Ringdal 2007). Undersøkelsens bruttoutvalg var her lik populasjon, og svarprosenten ble svært god. Det var fire respondenter ikke fikk undersøkelsen på grunn av feil med e-postadresse, og om en tar hensyn til dette, var svarprosenten 71,2 % (131 respondenter). Forskjellen mellom brutto- og nettoutvalg var så vidt liten at det er heller ikke noen grunn til å anta at det foreligger noen systematiske forskjeller.

⁷ Spørreundersøkelse gjennomført i perioden 27.03.-06.04.08. Selve undersøkelsen ble i hovedsak utformet av meg, men den inngikk i et studentprosjekt, så både gjennomføringen og det som var av oppfølging ble gjort av studenter.

⁸ Norgesuniversitetet gjennomfører jevnlig en nasjonal spørreundersøkelse spør studenter ved universiteter og høyskole om IKT-relaterte forhold som digitale medievaner og annet (se <http://norgesuniversitetet.no/ikt/maler-den-digitale-tilstanden-i-hoyere-utdanning>).

⁹ EDUCAUSE er en amerikansk ikke-profitfundert organisasjon med fokus på utdanning og teknologi (Skyttermoen 2008). ECAR er en årlig undersøkelse av blant annet digitale medievaner blant studenter (<http://www.educause.edu/ecar>)

Etter at undersøkelsen var gjennomført, ble det gjennom Questback utarbeidet en overordnet enkel rapport. Svarene som disse rapportene ga, gjorde også at det var et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere og også igangsette tiltak med tanke på utvikling av ePortfolio. Det er videre foretatt noen enkle analyser gjennom SPSS for å forsøke å finne flere elementer som kan være viktige med tanke på igangsetting av tiltak, og noen av disse vil bli trukket fram her.

5. Noen funn fra surveyen

Surveyen hadde til hensikt å undersøke BOL-studentenes bruk av ePortfolio, årsaker til bruk/ikke bruk, og hvilke tiltak som kan være hensiktsmessig for å videreutvikle ePortfolio-konseptet innenfor BOL-studiets rammer. I tillegg undersøkte den også forhold knyttet til studentenes selvrapporterte kompetanse og bruk av ulike digitale medier.

a. Bakgrunnsvariabler

Av de 131 (71,2 % av populasjonen) som svarte på undersøkelsen, var 55,7 % kvinner og derved 44,3 % menn. Videre var gjennomsnittsalderen på 23,5 år. Med såpass lav gjennomsnittsalder var det også interessant å registrere at ca. 1/3 hadde tidligere høyere utdanning før de startet ved BOL. Videre hadde over halvparten av disse (54,2 %) vært i full stilling før de begynte å studere, og disse hadde jobbet ca. 5 år i gjennomsnitt. Som det framkommer av tabell 1 er det en synkende svarandel fordelt på kull. En mulig forklaring på det kan være at flere av studentene, særlig ved BOL3 ikke oppholdt seg på campus i den perioden undersøkelsen fant sted.

Tabell 1. Svarandel fordelt på kull

	Antall	Svarandel ¹⁾	N
BOL1 (1.års studenter)	63	85,5 %	53
BOL2 (2.års studenter)	67	69,2 %	45
BOL3 (3.års studenter)	58	55,2 %	32
Totalt	187	71,2 %	131 ²⁾

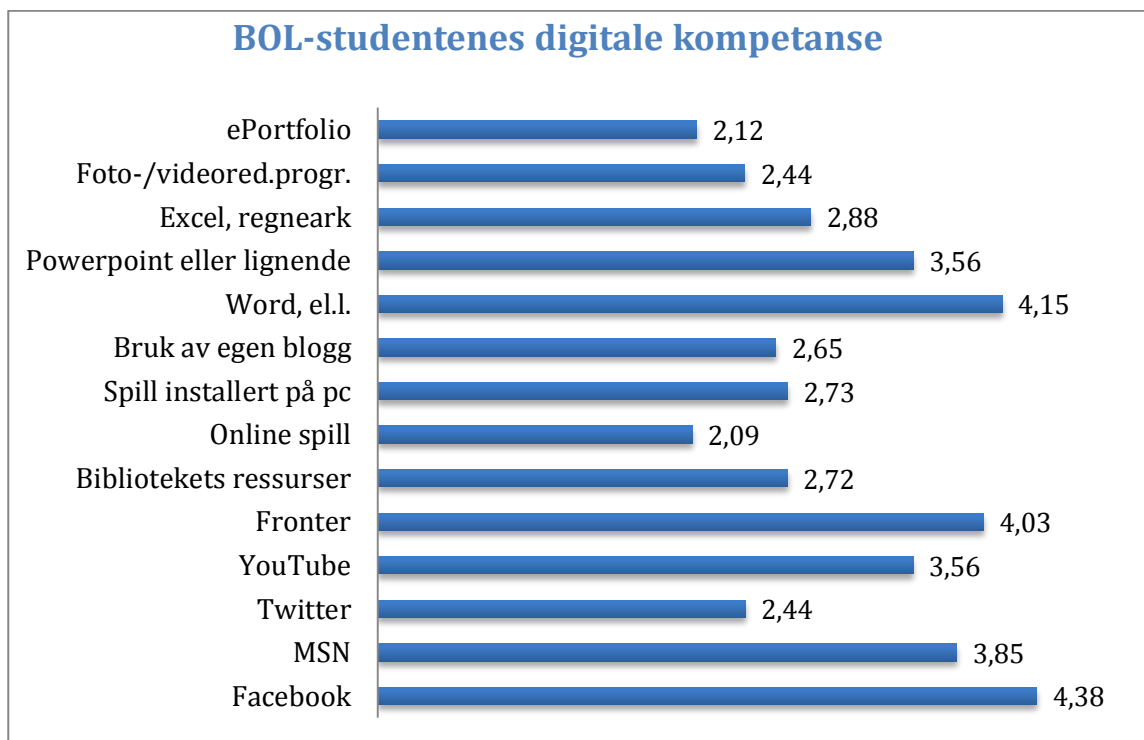
¹⁾ Korrigert for feilmelding (4 totalt). ²⁾ En respondent plasserte ikke i kulltilhørighet, men "Annen".

b. BOL-studentenes digitale kompetanse

Studentene ble bedt om å vurdere sin egen kompetanse knyttet til ulike digitale formater (se Vedlegg 1 Spørreskjema). Her skulle de gi en egenvurdering på en skala fra 5 til 0, hvor 5 er svært kompetent, 1 er svært lite kompetent og 0 er ikke kompetent/ikke aktuelt. Den rapporterte kompetansen blant studentene var høyest for Facebook (gjennomsnitt på 4,38), og Word/tekstbehandlingsprogram (4,15), mens den var lavest for online spill (2,09), og ePortfolio (2,12). Det gir ikke spesielt stor

mening å forsøke å vurdere gjennomsnittet av studentenes egenrapporterte digitale kompetanse i denne sammenheng, men et inntrykk er at studentene i hovedsak er opplever at de er relativt kompetente innen bruk av vanlige digitale hjelpemidler og verktøy som tekstbehandling, Facebook, MSN, men også studierelaterte verktøy som Fronter¹⁰. Men når det gjelder det som kan indikere mer avansert bruk, som Twitter, blogg, ePortfolio og foto/videoredigeringsverktøy, så er ikke den kompetansen like sterk¹¹. Visuelt framstilt er fordelingen slik:

Figur 1. BOL-studentenes rapporterte digitale kompetanse.

c. BOL-studentenes anvendelse av ePortfolio

Studentene ble spurt om de hadde registrert seg i ePortfolio-systemet og samtidig i hvilken grad de har vært aktive med å anvende det (Se vedlegg 1, for spesifisering av svarkategorier).

Totalt var det 16 personer (12,2 %) som svarte at de har "lagt inne noe og forsøker å oppdatere", mens kun 3 personer (2,3 %) svarte at de har "lagt inn en del og forsøker å bruke den aktivt". Altså en meget beskjeden andel som anvender ePortfolio (14,5 %). Andelen som enten bare har "registrert seg" eller "har lagt inn noe, men bruker den ikke" er større for BOL1 (73,6 %) enn for de to andre kullene (hhv. 44,5 % for BOL2 og 34,4 % for BOL3). Det skyldes nok i all hovedsak at selv om alle kullene har fått tilbud om opplæring i ePortfolio, så har BOL1 også hatt som et obligatorisk arbeidskrav å registrere seg med en ePortfolio. At drøyt 2/3 deler (67,9 %) har registrert seg er en

¹⁰ Fronter er HiLs læringsplattform (LMS)

¹¹ Det vil framkomme mer detaljerte analyser av disse funnene på et senere tidspunkt gjennom egne undersøkelser (se for øvrig vedlegg 4)

indikasjon på at temaet oppfattes som interessant, selv om den høye andelen delvis kan forklares ved at BOL1 hadde dette som arbeidskrav tidlig i semesteret. At kun 13,2 % svarer at ePortfolio ikke er interessant (tabell 2) er med på å understreke at det er interesse for ePortfolio blant BOL-studentene.

d. Studentenes forslag til endringer og tiltak

Studentene ble først spurt om de hadde forslag til endringer. Etter at de hadde svart på det gjennom åpne svaralternativ, ble de presentert noen forslag til mulige tiltak. Der hvor studentene selv skulle komme med forslag til tiltak for økt bruk, var det betydelig variasjon i typer av forslag, men av konkrete forslag, var dette i hovedsak enten å informere og motivere mer om nytten av ePortfolio, eller mer opplæring. Når det gjelder svar på forslag til konkrete tiltak ga det følgende fordeling¹²:

Tabell 2. Svarfordeling, forslag til tiltak for økt bruk av ePortfolio

Svar ¹⁾	Fordeling
Mer opplæring	57,0 %
En del av et eksisterende emne	49,6 %
Eget studiepoenggivende emne (f.eks. 5 sp)	44,6 %
En del av flere eksisterende emner	18,2 %
En del av avsluttende bacheloroppgave	16,5 %
Ikke interessant	13,2 %
Annet, spesifiser her	5,8 %

¹⁾Følgende spørsmål ble stilt: "Her har vi satt opp noen mulige tiltak for at ePortfolio skal kunne anvendes mer hensiktsmessig. Vi ber deg krysse av for inntil 3 av de alternativene du mener er mest egnet. Om du ikke mener at ePortfolio kan være hensiktsmessig/interessant krysser du av for det."

e. ePortfolio, kompetanse og interesse

Surveyen var en kartleggingsundersøkelse og inkluderte også noen momenter knyttet til opplevd kompetanse og bruk av digitale medier. Et moment her var at mens nesten 9 av 10 (87,0 %) oppga at de var enten svært kompetent eller godt kompetent når det gjaldt kompetanse på bruk av Facebook, var det bare 1 av 10 (11,5 %) som gjorde det samme når det gjaldt ePortfolio. Dette sammen med flere andre elementer, vil kunne være interessant å forfølge i andre sammenhenger. I denne sammenheng er det imidlertid et tydelig signal at bare 1 av 10 BOL-studenter opplever at de har god eller svært god kompetanse når det gjelder ePortfolio, og av disse så har de aller fleste også forsøkt å bruke ePortfolio noe, og flere av de ønsker at det skal utvikles som et eget emne.

¹² Det var relativt jevn fordeling mellom de ulike forslagene til tiltak på de tre kullene.

6. Planlegging og oppfølging av utviklingstiltak

Resultatene fra surveyen støttet på mange måter opp under de antakelser og observasjoner som jeg hadde gjort tidligere, om at det er interesse blant BOL-studentene om å ta i bruk ePortfolio. Resultatene og analysen fra surveyen bidro til å gi grunnlag for å starte planleggingen med hensyn til å kunne gjennomføre konkrete tiltak. Som det kommer fram av svarfordelingen på konkrete forslag til tiltak (tabell 2) var det særlig tre tiltak som ble løftet fram som mulige utviklingstiltak blant studentene.

a. ePortfolio som en del av flere eksisterende emner

Undersøkelsen ble gjennomført på et tidspunkt som gjorde det vanskelig å gjennomføre noen av disse tre tiltakene umiddelbart. I samtaler med studenter i etterkant av surveyen kom det relativt klart fram at fokus for dem ville være eksamener før semesterslutt. Videre var planene for gjennomføring av emner lagt for vårsemesteret. Så integrering av ePortfolio i eksisterende emner var ikke aktuelt i det påfølgende semesteret etter gjennomføringen av surveyen.

Resultatene fra surveyen viser at det ikke er tilstrekkelig at ePortfolio integreres i et enkelt emne, som i stor grad har vært tilfelle hittil, om det skal oppfattes som en del av et studium¹³. Det kan også synes som om det er nødvendig at det i større grad integreres også i andre emner ved studiet. For kommende studieår planlegges det å integrere ePortfolio i flere av emnene, og jeg vil forsøke i samarbeid med kolleger i fagmiljøet, å legge til rette for at det kan skje fra kommende studieår. I første semester for første års studenter vil det fortsatt være som en del av et eller flere arbeidskrav for studentene. Ut fra tilbakemeldingene gjennom både surveyen og dialog med studenter, så bør en slik integrering kombineres med utstrakt profilering og informasjonsvirksomhet.

b. Mer opplæring og informasjon

Blant de foreslåtte tiltakene som ble oppgitt i surveyen var "Mer opplæring" det tiltaket som fikk størst oppslutning (57,0 %). Mer opplæring og informasjon var også noe som ble trukket fram da studentene selv skulle komme med forslag. Som nevnt tidligere har det blitt gjennomført opplæring i etablering og bruk av ePortfolio ca. to ganger pr. semester for BOL-studentene. Disse har hatt begrenset frammøte de gangene de ikke har blitt gjennomført i forlengelsen av annen ordinær undervisning. Det er også utviklet egne opplærings sider for hvordan studentene skal kunne lære seg dette på egenhånd¹⁴. Som følge av både resultatene fra surveyen og noe mager oppslutning på flere av opplæringskursene, har jeg videreutviklet noe av opplærings elementene og planlegger videre å endre noe på gjennomføring. Følgende konkrete tiltak er iverksatt eller under utvikling:

¹³ Det har hittil i hovedsak kun vært anvendt som en del av førstesemesteremnet "Innføring i organisasjon og ledelse, med meg som emneansvarlig.

¹⁴ Se for eksempel <http://student.hil.no/bolstudenter/bruk/wordpress-som-plattform/>.

Endrede opplærings sider og manualer

Det ble etterlyst enklere og bedre anvisninger på hvordan en bør gå fram for å utforme sidene, jf. denne tilbakemeldingen fra en av respondentene: "*Legge ut en enkel "oppskrift" på Fronter på hvordan man kan endre layout osv. på siden. Gi eksempler på hva som kan være nyttig å ha på denne siden.*" Selv om det tidligere er utarbeidet framgangsmåter og hjelpemidler for hvordan dette kan gjøres, ble et avdekket av det var behov for en videreutvikling av dette. I etterkant av at surveyens resultater var klare, ble nettsidene for opplæring og bruk av ePortfolio gjennom WordPress oppdatert og flyttet¹⁵. De er gjort mer detaljerte og forsøkt utformet mer lettfattelige og brukervennlige.

Profilering av oppdaterte ePortfolio

Som det blant annet framkommer av sitatet fra en av respondentene over, så vil det å kunne se hva andre medstudenter gjør, kunne være en viktig inspirasjon til studentene. I tilknytning til den reviderte opplærings siden er derfor studenter som har oppdatert sin ePortfolio blitt samlet, og framstilt systematisk gjennom en egen oversikt sortert på kull.

Informasjon om ePortfolio

Noe som kom fram gjennom surveyen var at studentene etterlyser mer informasjon. Det er ikke alltid tilstrekkelig at informasjonen er tilgjengelig. Informasjon om både hva ePortfolio er, hvorfor det kan være hensiktsmessig, hvordan det kan anvendes, og hvordan en går fram, har lenge ligget tilgjengelig i Fronter og gjennom webplattformen hvor ePortfolioene er plassert. Det er likevel slik at en da må erkjenne at det ikke har vært tilstrekkelig, til at studentene opplever at informasjonen har vært tilfredsstillende. Informasjon er derfor som ett første skritt formidlet tydeligere i Fronter, gjennom en egen mappe og presentasjonsside hvor all relevant informasjon om ePortfolio er samlet. Videre er de samme sidene som presenterer opplærings- og brukermanualer, samt profilerte ePortfolio, også oppdatert og endret. Her er det også formidlet tilbud om manuell oppfølging for studentene om det er ønskelig.

Opplæringsseminarer

Tilbud om egne seminarer eller kurs for opplæring omkring ePortfolio har som nevnt blitt gjennomført jevnlig. At det etterlyses flere og til dels mer spesifikke slike tilbud, kom tydelig fram gjennom surveyen. Ut i fra både tidligere erfaringer og fra tilbakemeldinger gjennom så vel surveyen som dialoger med studentene, er det viktig at det gis grundig og gjentakende informasjon når slike opplæringstiltak planlegges gjennomført. Hittil har det ikke blitt satt i verk noen opplæring i etterkant av surveyen. Det ble sendt ut forespørsel til alle studenter om opplæringskurs og med åpning for at studentene kunne foreslå tidspunkt for opplæring. I forbindelse med ePortfolio som eget emne (se under), så planlegges det et eller to opplæringskurs i dette semesteret.

¹⁵ <http://student.hil.no/bolstudenter>

c. ePortfolio som eget emne

Jeg har i lengre tid vurdert å utforme ePortfolio som et eget emne, som et mulig tiltak for å motivere flere BOL-studenter til å utforme og anvende ePortfolio. Resultatene fra surveyen viste også at studentene mener at det kan være et relevant tiltak (44,6 % krysset av for forslaget). Samtaler jeg hadde med flere av studentene i etterkant av surveyen støttet opp under dette inntrykket. Etter at resultatene fra surveyen var klare og analysert, startet jeg arbeidet med å utforme ePortfolio som et eget studiepoenggivende emne. Grunnlaget for å utforme ePortfolio som eget emne er fundert i mange av de forholdene som er presentert overfor tilknyttet ePortfolio som fenomen (se pkt. 2.d). Innholdet og utformingen av emnet har elementer hvor mange av disse forholdene forsøkes ivaretatt. Emnet *"skal gi studentene kompetanse innen presentasjon av egen faglig kompetanse og refleksjoner samt bruk av digitale medier. Noe som utvikles gjennom å anvende en digital plattform som kan dokumentere og presentere studentenes ervervede kompetanse"* (sitat fra utkast til emnebeskrivelse, Vedlegg 2).

I utformingen av emnebeskrivelsen har jeg gjort en del valg som er fundert i både formelle elementer for å kunne oppfylle Kvalifikasjonsrammeverkets krav (Kunnskapsdepartementet 2009), økonomisk og ressursmessige vurderinger, samt ulike pedagogiske valg. Disse er beskrevet i følgeskrivet til emnebeskrivelsen (vedlegg 3). Det er særlig lagt vekt på at studentene skal kunne ha relativt stor fleksibilitet til å utforme sin ePortfolio på en slik måte de selv finner hensiktsmessig. Likevel er det knyttet enkelte krav og forventninger til hva en ePortfolio skal inneholde. Variert bruk av ulike digitale formater er med som en forventning, det er også lagt til grunn at en ePortfolio skal bygges opp over tid i løpet av studieperioden. På den måten skal også lærings- og refleksjonsprosesser bedre kunne fanges opp. Forventingen om at studentene også skal reflektere over læringsprosesser kommer da også til uttrykk gjennom evalueringsformen til emnet. Både i form av vurderinger og medstudentevalueringer underveis, og at sluttproduktet skal inneholde en refleksjonsdel. På denne måten tar emne sikte på å ivareta både det som blir benevnt som personlige ePortfolio og systematiske ePortfolio, og fange opp autentisitetsaspektet som er behandlet tidligere her (Cambridge 2010).

Emnet er formelt sett ikke godkjent i det dette skrives. Men både i forkant og underveis har jeg som initiativtaker og ansvarlig vært i dialog med de mest berørte aktørene. Det er studienemnda ved HiL som formelt godkjenner emnet. Derfor har jeg vært i dialog med studienemndas sekretariat og forespurt om hva som normalt forventes for at et emne skal godkjennes. Videre er fagmiljøet gjennom studieleder og avdelingen gjennom dekan, inkludert i prosessen. Dette er særlig viktig siden det formelt sett er avdelingen som fremmer saken for studienemnda. Tilbakemeldingene så langt indikerer at emnet formelt sett vil bli godkjent og at det kan gjennomføres i inneværende semesteret om vi finner det praktisk mulig.

7. Mulige implikasjoner

Hva kan være årsakene til at ePortfolio som fenomen ikke har bredt mer om seg, gitt at det kan være et godt virkemiddel for å presentere kompetanse, både i en ren jobbkrutteringssammenheng, men også i et livslangt karriereløp? Det vil som nevnt være prematurt å forsøke å forklare det akkurat for denne casen knyttet til BOL, men jeg vil trekke fram noen mulige forklaringsfaktorer.

Det kan være at det oppleves som *noe ekstra*, uten at en opplever det som en merverdi. Studenter og andre brukere av digitale medier, har allerede flere plattformer og steder hvor det både ligger presentasjoner av en selv som fagperson og mer personlig karakter. I læringsplattformen Fronter ligger både prosessdokumenter gjennom arbeidskrav, og sluttdokumenter i form av skriftlige eksamensinnleveringer. I tillegg anvendes andre mer åpne medier. Alle (BOL) studenter er på Facebook¹⁶. På Facebook har den enkelte bruker i stor grad lagt ut mange opplysninger om seg selv knyttet til bakgrunn og status, selv om denne kanalen primært brukes for å holde kontakt med venner og kjente. I tillegg har "næringslivets Facebook", LinkedIn eksistert som et nettverk hvor kompetansen til den enkelte er i fokus. Nettverket er relatert til yrkesutøvelse og har blitt en betydelig aktør innen utveking av kompetanseprofiler mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Innen forretningsvirksomhet har bruken av LinkedIn vokst mye den siste tiden og blitt en viktig bidragsyter for arbeidsgivere til å finne sine kommende ansatte (Murray 2010). Således ivaretar LinkedIn en del av de momentene som ePortfolio er tenkt til å skulle inneholde.

Samtidig som eksisterende medier dekker en del av behovene som ePortfolio er tenkt til å skulle ivareta, er det allikevel grunn til å hevde at ePortfolio har flere elementer knyttet til seg, som gjør at ePortfolio har en plass innenfor profilering av kompetanse innen både høyere utdanning og arbeidsliv. Kanskje vil bedre integrering mot eksisterende nettverk og medier være et virkemiddel som gjør at ePortfolio anvendes i større grad? Ved BOL-studiet forsøkes det å kople ePortfolio direkte opp mot en alumniordning, BOLAlumni¹⁷, som igjen har koplinger mot Facebook. ePortfolio-løsningen for BOL kan også knyttes direkte opp mot LinkedIn. Når de tiltakene og handlingene som nå er i gang eller under planlegging har fått virke en periode, blir det spennende å se om det vil resultere i endret bruk av ePortfolio. Det er naturlig at en ny evaluering og vurdering vil komme om drøyt et års tid.

a. Tiltakene

Siden 2008 har som nevnt ePortfolio blitt tilbudt BOL-studentene, uten at mange studenter har tatt det i bruk i særlig omfang. Det er imidlertid for tidlig å vurdere hvorvidt de tiltakene som nå settes i gang har noen effekt. Noen mulige implikasjoner knyttet til tiltakene vil allikevel bli gjort her.

¹⁶ Jf. funn fra surveyen. Det var kun en respondent som hadde angitt "0" som verdi, men det skyldtes, "missing data", ved at vedkommende ikke hadde krysset av noen av alternativene.

¹⁷ Alumni er en nettverksordning for uteksaminerte og eksisterende studenter. Les mer om BOLAlumni på disse sidene: <http://www.bolalumni.no/>

Endrede opplærings sider og framheving av gode eksempler på ePortfolio kan, sammen med jevnlig oppføringsseminarer, gjøre at terskelen for å ta aktivt i bruk og endrede opplærings sider bidra til å senke terskelen for å anvende ePortfolio for studentene. Basert på tidligere erfaringer knyttet til informasjon og opplærings tilbud som er gitt til studentene, kan det tenkes at dette har begrenset effekt. Å engasjere studentene til å gjøre noe som ikke inngår som en obligatorisk del av studier, har vist seg å være relativt tungt å få til. Gjennom dialoger med og arbeid i tilknytning til studenter over tid, har det utviklet seg tydelig inntrykk av at mange er tydelige på at ting som skal gjøres eller være med på, skal ha en direkte opplevd nytteverdi. Om en slik nytteverdi ikke oppleves å være tilstede, er erfaringene at det svært få studenter som aktivt tar del i slike tiltak.

Mer integrering med andre emner, kan i så henseende være positiv, spesielt om det knyttes til obligatoriske oppgaver gjennom et arbeidskrav eller lignende. Om dette gjøres i tilknytning til emner som også er faglig relevant, som emnet Personal- og kompetanseledelse, vil det kunne tenkes å bidra til at studentene både ser nytten av det, og blir inspirert til å anvende ePortfolio mer aktivt.

ePortfolio som et eget emne kan synes å ha et potensial, ved at det kan framstå som mer inspirerende for studentene at det belønnes gjennom egne studiepoeng. Det vil komme fram på vitnemål at studenten har gjennomført emnet og opparbeidet seg en formell kompetanse innen temaet. Det svarer til det som ovenfor er benevnt som studentenes behov for direkte opplevd nytteverdi.

b. Mulige begrensinger vurdert mot andre erfaringer

Siden det som nevnt er prematurt å vurdere effekter av de ordningene som er satt i verk, kan det være interessant å se hvilke erfaringer som er gjort i andre, men lignende sammenhenger. ePortfolio har det siste tiåret bredt seg i omfang og innen flere miljøer er ePortfolio anvendt i utstrakt grad (Cambridge 2010). I USA har en for eksempel i delstaten Minnesota åpnet for muligheten for at alle innbyggerne skal kunne utforme sin egen ePortfolio. Det er et stort og ambisiøst prosjekt, og det vises til at mange av innbyggerne har anvendt den og opplever at de har utbytte av ePortfolio Allikevel er det grunn til å gjøre oppmerksom på at det kun er en liten andel som har valgt å anvende den (Cambridge 2010)¹⁸.

I Europa er den europeiske organisasjonen EifEL (the European Institute for E-Learning), som nevnt sentral med tanke på utvikling av felles standarder og plattformer for ePortfolio. Den arrangerer jevnlig seminarer og konferanser, den gjennomfører utviklingsarbeid og publiserer funn og trekker fram gode eksempler. Allikevel kan det synes som om organisasjonen sliter med å nå ut til instanser utenfor de målgruppene som allerede er en del av organisasjonens virke.

¹⁸ I Cambridge (2010 s137) refereres det til at ca. 150.000 har brukt den pr. mai 2010, men med en befolkning på drøyt 5 millioner utgjør det en liten andel.

I Norge har som nevnt lærerutdanningen ved Høgskolen i Vestfold gjort et forsøk på noe lignende som det vi forsøker å få til ved BOL-studiet. Digitale mapper ble integrert inn som en del av ordinær studieprogram, og studentene fikk i tillegg anledning til å lage sine egne ePortfolio som kan anvendes når de skal ut i arbeidslivet (Nordkvelle 2007). Så langt tyder det ikke bruken på at disse presentasjonsmappene brukes utover det å være en del av selve studiet¹⁹.

Innen *rekrutteringsbransjen* anvender en i betydelig grad internettbaserte tjenester. Og programmer, for å samle inn opplysninger og data knyttet til potensielle arbeidstakere, for eksempel Webcruiter²⁰. Som jeg har vært inne på tidligere har også denne bransjen etterlyst større grad av interoperabilitet. Men det har ikke skjedd særlig på dette område de siste 2-3 årene, noe som er relativt lang tid i denne sammenheng. Noe som kan være en indikasjon på at behovet for eller ønske om ePortfolio som virkemiddel ikke oppleves som åpenbart.

Siden metodebruken for denne studien har vært så sentral, vil jeg til slutt komme med noen betraktninger og vurderinger knyttet til den metodiske tilnærmingen som anvendes i denne prosessen knyttet til innføring av tiltak for økt bruk av ePortfolio ved BOL-studiet.

8. Å stå midt i det - Noen momenter knyttet til internbasert aksjonstilnærming

Greenwood og Levin (1998 i Rennemo 2006) framhever at aksjonsbasert kunnskapsutvikling er i større grad en tilnærming til en prosess som skal lede til problemløsning og utvikling av transformerbar viten, heller enn det representerer et arsenal av metoder. Snarere enn å kunne generalisere ut fra aksjonsbasert forskning, gjerne gjennom casestudier, så vil en kunne bidra til å generere ny kunnskap. Denne kunnskapen vil gjennom en transformasjon kunne være anvendelig også i andre situasjoner og organisasjoner (Reason og Bradbury 2008). Prosessen med å implementere nye tiltak er fortsatt pågående, og således står jeg også midt prosessen knyttet til internbasert aksjonsforskning (IAF). Det vil derfor være prematurlig å trekke fram noen tydelige erfaringer og derved konklusjoner. Men det kan allikevel være hensiktsmessig å gjøre noen systematiske refleksjoner omkring de erfaringer som er gjort, også knyttet til det å være dypt involvert i en slik prosess, og da også knyttet til de momenter som særlig gjør seg gjeldende innen IAF.

Gummessons (2000) fokus på *forforståelse* er sentral i denne sammenheng. I denne sammenheng hvor jeg som sentral fagansatt ved studiet og initiativtaker til innføring av ePortfolio,

¹⁹ Påstanden begrunnes med søk på Høgskolen i Vestfolds sider, på omfattende internettsøk etter materiale om dette, men jeg har ikke fått treff på noe aktuelt (nyere dokumentasjon enn 2008) stoff om dette.

²⁰ Webcruiter er en hyppig anvendt webbaseret rekrutteringsløsning, og har over 300 kunder innenfor de fleste bransjer/sektorer, og benyttes i dag av 15 000 brukere i mer enn 40 land. Se: <http://www1.webcruiter.no/nor/>

tror jeg at en slik forforståelse kunne ha sine fordeler. Jeg hadde relativt god kunnskap om både studentenes oppfatninger og preferanser gjennom å ha god kontakt med dem som fagansvarlig. I tillegg hadde jeg relativt god kunnskap om hva ePortfolio innebærer, og også noen oppfatninger om hva som skal til for at ePortfolio skal kunne innføres i større omfang. Samtidig ga denne forforståelsen til fenomenet også noen mulige sperrer, ved at jeg hadde dannet med oppfatninger som derved kunne sperre for nye innsikter og innfallsvinkler (Argyris og Schön 1978, Brannick og Coghlan 2007).

I den forbindelse er også forholdet knyttet til *tilgang på data* og selve casen også relevant. Ved å være så nær det som studeres får en som IAF en unik tilgang på data, som en ellers ikke ville fått. I tillegg til å kjenne godt til både selve studieobjektet (ePortfolio), og til casen (BOL-studiet) tør jeg hevde at gjennom ulike funksjoner har jeg også relativt god innsikt i interne prosesser ved organisasjonen. At jeg opplever å ha så vidt god tilgang på data og forståelse for prosesser i organisasjonen, gjør også at jeg trolig trekker inn bestemte oppfatninger til saksforhold og løsninger, som kan være begrensende i forhold til å finne nye måter å gjøre ting på. Det fordrer ekstra store krav til refleksjon og selvinnsikt (Schön 1987). For eksempel kan også tidsoptimisme og manglende alliansebygging mot flere av aktørene, ha vært forhold som kan ha satt begrensinger på prosessen. Med andre ord at jeg som så sentral aktør ikke har lyktes med å trekke med andre i denne prosessen.

Det bringer en over på et siste moment jeg vil trekke fram i denne sammenhengen, nemlig *rolledualitet*. Jeg er et organisasjonsmedlem i den organisasjonen jeg studerer, og har mange oppgaver og forpliktelser å ivareta. Samtidig skal jeg forsøke å være en "utenforstående" i betydningen at jeg skal forsøke å forstå og forklare det som skjer i denne utviklingsprosessen. Da er det også lett at en bringer med seg ulike preferanser og vurderinger knyttet til posisjonen som organisasjonsmedlem inn rollen som formidler til utenforstående (Coghlan og Brannick 2010).

Det er en utfordring å forsøke å være bevisst på disse forholdene, både i selve prosessen, men også når en skal rapportere dette. Forforståelse, tilgang og rolledualitet har en rekke fortrinn knyttet til seg for de som forsker aksjonsbasert i egen organisasjon, gitt at en evner å håndtere dette på en åpen og bevisst måte. Men en kan imidlertid også bli noe farget, og derved miste noe av den uavhengigheten som etterstrebes i mange vitenskapelige sammenhenger. Samtidig er det som Alvesson og Sköldbberg (2009) hevder, umulig å være helt uavhengig og kontekstfri innenfor samfunnsvitenskapelig forskning. En tar uansett - riktig nok i ulik grad - med seg verdier, holdninger, forventninger og preferanser inn i forskning som involverer sosiale relasjoner og interaksjon.

9. Avslutning

ePortfolio i betydningen digital kompetansemappe, har vært et sentralt tema i dette paperet. Jeg har i dette paperet forsøkt å legge vekt på tre forhold: (a) en belysning av hva som ligger i fenomenet ePortfolio som digital kompetansemappe for studenter, (b) internbasert aksjonsforskning

som metode for å studere forhold i egen organisasjon, og (c) belyse gjennom en kartleggingsundersøkelse som et sentralt grunnlag for å innføre tiltak som kan gjøre at ePortfolio i større grad er egnet til anvendelse i et organisasjons- og ledelsesstudium.

ePortfolio har mange egenskaper som kan gjøre den egnet som et virkemiddel for kompetansesamling og presentasjon. Samtidig har det vist seg at selv om ePortfolio er gitt som mulighet ved BOL-studiet ved HiL, har den hatt begrenset oppslutning. Det var derfor behov for å undersøke dette nærmere. Resultatene fra en survey gjennomført høsten 2010, viste at en stor andel studenter var positive til å skulle anvende ePortfolio i tilknytning til studiet. Det kom imidlertid fram at studentene savnet mer integrering med studiet forøvrig og opplæring. Videre var studentene positive til forslaget om at ePortfolio kan tilbys som eget emne.

Å anvende internbasert aksjonsforskning (IAF) som tilnærming for å studere fenomener i egen organisasjon kan gi mange gevinster. Jeg har forsøkt å gjøre rede for hva som i hovedsak kjennetegner IAF som metodisk tilnærming og at forhold knyttet til forforståelse, god datatilgang og rolledualitet er elementer som er både utfordrende, men kan også gi innsikt en ellers ikke ville fått.

Resultatene fra surveyen har sammen med andre datatilfang som så langt har blitt gjort i denne aksjonsbaserte tilnærmingen, medført at flere konkrete tiltak er utviklet og satt i verk. Siden effektene av tiltakene som er igangsatt for å forsøke å øke bruken av ePortfolio, ikke kan vurderes ennå, er det for tidlig å trekke noen konklusjoner om det er vellykket eller ikke. Men gitt at de følges opp og integreres som en del av studiet og organisasjon, så har de et potensial til å bli vellykket. Det er imidlertid viktig at en også er klar over de mulige hindre og begrensninger ePortfolio kan ha, som et av svært mange ulike digitale medier som studentene anvender.

Litteraturliste

- Alvesson, M. og K. Sköldbberg (2009). *Reflexive Methodology. New Vistas for Qualitative Research*. London: Sage.
- Argyris, C. og D. Schön (1974). *Theory in Practice: Increasing Professional Effectiveness*. San Francisco: CA Jossey-Bass.
- Argyris, C. og D. Schön (1978). *Organizational Learning: A Theory of Action Perspective*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Barrett, H. og J. Carney (2005). Conflicting Paradigms and Competing Purposes in Electronic Portfolio Development. *LEA Journal*.
- Bennis, W.G. og J. O'Toole (2005). How Business Schools Lost their Way. *Harvard Business Review*, May 2005 Vol.83 Issue 5: 96-104.
- Berg, A. M. og O. Eikeland (red.) (2008): *Action Research and Organisation Theory*. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH.
- Brannick, T. og D. Coghlan (2007). In Defence of Being "Native": The Case for Insider Academic Research. *Organizational Research Methods*. 2007, 10:59-74.
- Cambridge, D. (2010). *Eportfolios for Lifelong Learning and Assessment*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Coghlan, D. og T. Brannick (2010). *Doing Action Research in Your Own Organization*. London: Sage.
- Coghlan, D. og C. Jacobs (2005). Kurt Lewin on Reeducation: Foundations for Action Research. *Journal of Applied Behavioural Science*. 2005, 41:444-457.
- Cotterill, S.J. (2007): *What is an ePortfolio?* Conference paper, ePortfolios 2007, Maastricht [<http://www.eportfolios.ac.uk/definition/>]. Lest 02.10.10]
- Dysthe, O. og K.S. Engelsen(red.), (2003): *Mapper som pedagogisk redskap, Perspektiver og erfaringer*, Oslo: Abstrakt forlag.
- EUROPASS uå. *EUROPASS – EUROPASS CV*. Nettside EU. [Lest 02.03.11: http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/Europass+Documents/Europass+CV.csp?loc=no_NO]
- Eikeland, O. (2006). Condescending ethics and action research. *Action Research* 2006 Vol.4 (1) 37-47.
- Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using SPSS (and sex and drugs and rock'n'roll)*. London: Sage.
- Ghoshal, S. (2005). Bad management theories are destroying good management practices. *Academy of Management Learning and Education*, 4: 75– 91.
- Gibson, D. & Barrett, H. (2003). Directions in electronic portfolio development. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 2(4), 559-576.
- Gummesson, E. (2000). *Qualitative Methods in Management Research*. London: Sage.

- Hummelvoll, J.K. (2010) Praksisnær forskningsetikk. I J.K. Hummelvoll, E. Andvig og A. Lyberg (red.) *Etiske utfordringer i praksisnær forskning*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- JISC (2008). *Effective Practice with e-Portfolio. Supporting 21st century learning*. JISC-infoNet. [<http://www.jisc.ac.uk/publications/programmerelated/2008/effectivepracticeportfolios.aspx>, Lest 02.02.11]
- Kunnskapsdepartementet (2009). *Kvalifikasjonsrammeverket*. Redaksjonell artikkel, Kunnskapsdepartementet, 03.06.2009. [http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/hoyere_utdanning/nasjonalt-kvalifikasjonsrammeverk.html?id=564809 Lest. 01.03.11]
- Levin, M. og R. Klev (2009) *Forandring som praksis. Endringsledelse gjennom læring og utvikling*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Lund, B. (red.), (2008). *Portfolio i et lærings- og uddannelsesperspektiv*. Aalborg: Aalborg universitetsforlag.
- Mintzberg, H. (2010). *Managing*. London: FT Prentice-Hall.
- Murray, M. (2010). *Want to grow your business? It's time to get social*. Artikkel i Independent 10.mars 2011.
- Nielsen, J. C. R., & Repstad, P. (1993). From nearness to distance—And back: On analysing your own organization. Copenhagen Business School, Institute of Organizational and Industrial Sociology, *Papers in Organization*, No. 14.
- Nordkvelle, Y. (2007). *Digitale mapper i høyere utdanning. Omfang, bruk og trender for framtida*. NUV-rapport nr. 3/2007.
- Otnes, H. (2002). Arkivskuff eller læringsarena? Lærings- og dokumentsjangre i digitale mapper. I Dysthe, O. og K. S. Engelsen (red.), (2003): *Mapper som pedagogisk redskap, Perspektiver og erfaringer*, Oslo: Abstrakt forlag.
- Ravet, S. (2008). *For an ePortfolio enabled architecture*. Working paper, Paris: ElfEL .
- Reason, J. og J. Bradbury (2008) *The SAGE Handbook of Action Research: Participative Inquiry and Practice*. London: Sage.
- Rennemo, Ø. (2006). *Levér og lær. Aksjonsbasert utvikling i resultatorienterte organisasjoner*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Ringdal, K. (2009). *Enhet og mangfold*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Schön, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think In Action*. London: Temple Smith.
- Schön, D. A. (1987). *Education the Reflective Practitioner: How Professionals Think In Action*. Oxford: Jossey-Bass.
- Skyttermoen, T. (2008). Educause Conference 2008 - A brief report. *Seminar.net. International Journal of Media, Technology and Lifelong learning*. Vol.4, Issue 3.

Skyttermoen, T. (2010). Muligheter og utfordringer knyttet til bruk av mapper i et lærings- og utdanningsperspektiv. *Uniped. Tidsskrift for universitets- og høyskolepedagogikk*, 33, 3/2010:72-73.

Staley, D.J og D.A. Trinkle (2011). The Changing Landscape of Higher Education. *EDUCAUSE Review*, Vol. 46 No.1 (January/February 2011):16-33.

Vedlegg

Vedlegg 1. Spørreskjema i Questback med følgebrev/informasjonskriv

Vedlegg 2. Utkast til emnebeskrivelse for ePortfolio som eget emne.

Vedlegg . Følgebrev/utkast til saksdokument for ePortfolio som eget emne

Vedlegg 4. Noen tall og grafer fra Survey om digital kompetanse og ePortfolio.

BOL - Kartlegging av digital kompetanse og ePortfolio

Hei. Som BOL-student går vi ut fra at du har hørt om og/eller er kjent med muligheten for å lage en digital kompetansemappe/CV, også kalt ePortfolio. I forbindelse med videreutviklingen av dette konseptet ønsker vi både å kartlegge BOL-studentenes digitale medievaner og bruk, og anvendelse av ePortfolio. Videre ønsker vi også at du som BOL-student skal kunne være med på å komme med forslag til å videreutvikle ePortfolio-konseptet, slik at det oppleves som relevant og nyttig for deg som student.

Det er viktig for videreutviklingen av tilbudet du får som BOL-student at du svarer på denne undersøkelsen. Undersøkelsen vil også bli anvendt i vårt forskningsprosjekt knyttet til ePortfolio. Vi ber deg derfor bruke 5-8 minutter til å svare på denne undersøkelsen.

Undersøkelsen er anonym og har en svarfrist innen 12.11.10. Dersom det blir en svarprosent på over 60% vil vi få Questback til å trekke ut en av dere som svarer, til å få et gavekort på kr. 500,- fra Mjøs bok (ypperlig til kjøp av pensumbøker).

Kort om å besvare undersøkelsen: Noen av spørsmålene er obligatoriske og må besvares for å komme videre, disse er merket med stjerne (*). Vi ber også om at du svarer så presist som mulig i betydningen at du svarer det alternativet som passer best. Dersom du mener at det er noe som er ufullstendig kan du kommentere dette i det siste spørsmålet/feltet i undersøkelsen.

Med vennlig hilsen Torgeir Skyttermoen

Din identitet vil holdes skjult

Les om retningslinjer for personvern. (Åpnes i nytt vindu)

1) * Kjønn

Kvinne Mann

2) * Alder (oppgis i hele år, f.eks. "23")

3) * Kull, hvilket BOL-kull tilhører du?

- 2008-2011
 2009-2012
 2010-2013
 Annet, spesifiser her

Om du har tatt noen annen høyere utdanning FØR du startet ved BOL, krysser du av her.

4) Eventuell tidligere høyere utdanning

Ja Nei

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- Eventuell tidligere høyere utdanning - Ja

Vi ber om at du skal krysser av for den utdanningstypen som passer best blant alternativene. Det gjelder altså utdanning tatt FØR du startet ved BOL-studiet.

5) Utdanningstype

- Økonomisk-administrative fag
- Juridiske fag
- Sosial-/helsefag
- IT-relaterte fag
- Ingeniørfag (ikke IT)
- Samfunnsfag (inkl. psykologi)
- Landbruksfag
- TV-/filmfag
- Humanistiske fag
- Idrettsfag
- Kreative fag
- Annet, spesifiser her

Med arbeid i fulltidsstilling mener vi om du har vært i fullt arbeid før du begynte å studere.

6) Arbeidserfaring i fulltidsstilling

- Ja Nei

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- Arbeidserfaring i fulltidsstilling - Ja

Du har svart ja på at du har vært i arbeid i fulltidsstilling for BOL-studiet. Vennligst oppgi antall år i hele tall, for eksempel 12.

7) Antall år i arbeid

Vi ønsker å få et bedre overblikk over digitale medievaner for BOL-studenter. Det velger vi å spesifisere til PC (Mac) relatert bruk, da det er det mest relevante i denne sammenhengen.

Dersom du bruker internett mye også på din eventuelle iPhone/ smartelefon, kan du inkludere det i dine svar.

8) Digitale medievaner

Om du forsøker å tenke etter, hvor mye tid (i timer) bruker du anslagsvis i gjennomsnitt i løpet av en vanlig 7-dagers uke foran PCen (Macen), for eksempel forrige uke?

Angi hele timer (for eksempel 15, 4 eller 7).

9) Tidsbruk, PC og internett

På alternativene som er angitt, angi på en skala fra 0-5, hvor 5 er svært ofte og 1 er nesten aldri, mens 0 er aldri/ikke aktuelt.

10) Hva bruker du PC (Mac)en til?

	5	4	3	2	1	0
Studere (skrive tekster, lese/søke faglig stoff, inkl. Fronter)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Holde kontakten med venner og kjente (gjennom Facebook, MSN oa.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lese nyheter og aktuelt stoff (nettaviser, nyhetsendinger oa.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Underholdning (se video, filmer, YouTube oa.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spill (ulike online el.offline spill, f.eks.WoW, kabal, rollespill oa.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Så skal vi spørre kort om hvordan du selv oppfatter at du har kompetanse på noen ulike typer medier/programmer du bruker ved PC.

Vi ber altså om hvilken kompetanse du selv oppfatter at du har, IKKE brukshyppighet.

På en skala fra 0-5, hvor 5 er svært kompetent, 1 er svært lite kompetent og 0 er ikke kompetent/bruker ikke/ikke aktuelt.

11) Opplevd kompetanse

	5	4	3	2	1	0
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐	☐
MSN	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
YouTube	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fronter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibliotekets ressurser (Bibsys, artikkelbaser ol.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Online spill	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spill installert på pc	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bruk av egen blogg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Word, eller annet tekstbehandlingsprogram	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Powerpoint eller lignende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Excel, regneark	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Foto-/videoredigeringsprogram	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ePortfolio	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Det har blitt gitt tilbud om å anvende ePortfolio eller digital CV ved BOL-

studiet. Noe som i varierende grad har blitt anvendt.

Vi ønsker å få en oversikt over bruken av ePortfolio for BOL, og ber deg krysse av for det alternativet som passer best.

12) ePortfolio

- Har ikke registrert meg/logget inn
- Har kun registrert meg
- Lagt inn noe, men bruker den ikke
- Lagt inn noe og forsøker å oppdatere
- Lagt inn en del, og forsøker å bruke den aktivt

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ePortfolio - Har ikke registrert meg/logget inn
eller
- ePortfolio - Lagt inn noe, men bruker den ikke
eller
- ePortfolio - Har kun registrert meg

Her ber vi deg om å fortelle om årsakene til at du enten ikke anvender, eller i liten grad anvender ePortfolio.

13) Årsak til lite bruk/ikke bruk

Denne informasjonen vises kun i forhåndsvisningen

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ePortfolio - Lagt inn en del, og forsøker å bruke den aktivt
eller
- ePortfolio - Lagt inn noe og forsøker å oppdatere

Hva er årsaken til at du har tatt i bruk ePortfolio.

14) Årsaker til bruk

Her ber vi deg komme med noen forslag til hva som bør gjøres for at du skal bruke ePortfolio mer. Om du ikke ønsker å bruke det i det hele tatt, kan du også formidle det her.

15) Forslag til endringer for mer bruk av ePortfolio

Her har vi satt opp noen mulige tiltak for at ePortfolio skal kunne anvendes mer hensiktsmessig. Vi ber deg krysse av for inntil 3 av de alternativene som du mener er mest egnet. Om du ikke mener at ePortfolio kan være hensiktsmessig krysser du av for det.

16) Noen forslag til endringer

- Ikke interessant
- Mer opplæring
- Eget studiepoenggivende emne (f.eks. 5 sp)
- En del av et eksisterende emne
- En del av flere eksisterende emner
- En del av avsluttende bacheloroppgave
- Annet, spesifiser her

Om du har noen kommentarer eller innspill kan du komme med de her.

17) Avsluttende kommentarer

© Copyright www.questback.com. All Rights Reserved.

Formell Emnebeskrivelse

Emnenavn/betegnelse (Engelsk): **Digital CV - ePortfolio**

Antall studiepoeng: **5 sp**

FAGLIG INNHOLD

Emnebeskrivelse (Engelsk):

Emnet skal gi studentene kompetanse innen presentasjon av egen faglig kompetanse og refleksjoner samt bruk av digitale medier. Noe som utvikles gjennom å anvende en digital plattform som kan dokumentere og presentere studentenes ervervede kompetanse.

En elektronisk kompetanse mappe (ePortfolio) presentert på en åpen digital plattform har til hensikt:

- å *samle og dokumentere* ulike arbeider og refleksjoner som studentene har utarbeidet gjennom utdanningen, samt eventuelt tidligere erfaringer og kvalifikasjoner.
- å *presentere og demonstrere* opparbeidet faglig kompetanse
- bidra til å kunne *uttrykke* studentenes faglige identitet gjennom egne formidlinger
- demonstrere og dokumentere *digital kompetanse* gjennom bruk av ulike digitale virkemidler som websider, hyperlinker, videoer, digital storytelling, lysarkpresentasjoner og andre egnede digitale formater.
- å bidra til *refleksjon og bevisstgjøring* over egne læringsprosesser og at disse kommer til uttrykk
- synliggjøre overfor potensielle arbeidsgivere og aktører i arbeids- og samfunnsliv hvilken faglige og personlige kompetanse studentene har ervervet gjennom studiet.

En ePortfolio vil således kunne ha form av en utvidet digital CV (Curriculum Vitae) som gir muligheter for å kunne dokumentere og presentere kompetansen til studenten gjennom flerdimensjonale uttrykk. En slik ePortfolio skal anvendes på en webbasert plattform som også gjør den egnet for eksport og bruk etter endt utdanning.

Emnet vil strekke seg over ett semester, men det vil legges til rette for at det kan gjennomføres over en lengre tidsperiode, ved at det gis mulighet for å etablere en ePortfolio tidlig i studieløpet og at emnet kan gjennomføres i siste semester i et studieløp. Studentene vil i løpet av gjennomføring få opplæring i bruk av relevante hjelpemidler. Det vil legges opp til prosesser for vurderinger og tilbakemeldinger fra både fagansvarlig og fra medstudenter i løpet av gjennomføringen. Sluttproduktet vil være en ePortfolio som sammen med en refleksjonsdel vil bli gitt en samlet vurdering.

Læringsutbytte (Engelsk):

Etter gjennomført emne skal studentene ha en digital kompetansemappe (ePortfolio) som er egnet til å *framvise opparbeidet faglig kompetanse* gjennom studiet, og sammen med annen relevant kompetanse *presentere* studenten på en måte som er egnet i overgangen til relevant arbeid i arbeidslivet. Studenten skal videre kunne *framvise digitale ferdigheter* gjennom presentasjoner av ulike digitale medier. Studenten skal også *formidle læringsprosesser og refleksjoner* omkring faglig utvikling og identitet, som er gjort i løpet av studiet og i arbeidet med digitale mapper.

Pedagogiske metoder/undervisnings- og læringsmetode (Engelsk):

Emnet vil gjennomføres ved at studentene tilbys opplæringskurs i bruk av digital plattform og hvordan denne kan anvendes for å utvikle og bygge opp en digital kompetansemappe (ePortfolio).

Det vil i løpet av emnet gjennomføringsperiode bli gjennomført seminarer hvor temaer knyttet til videreutvikling av egen ePortfolio, refleksjons- og læringsprosesser, sammen med medstudentevalueringer av ePortfolio vil være temaer. Det vil mellom seminarene legges opp til selvstudier, med muligheter for dialog og diskusjon mellom medstudenter og faglærer.

Arbeidskrav (Engelsk):

Det vil gjennom seminarer og andre felles samlingspunkter legges opp til flere arbeider som skal presenteres overfor medstudenter og faglærer og gis tilbakemeldinger på. Omfang og form blir presisert i forkant av gjennomføring av emnet.

Vurderingsformer (Engelsk)

En digital kompetansemappe med et refleksjonsnotat framstilles for vurdering på slutten av gjennomføringsperioden.

ØVRIG INFORMASJON

Karakterskala: Bestått/Ikke bestått

Tillatte hjelpemidler: Ingen begrensninger, men plagiattkontroll av innhold og rettighetsbelagte elementer vil bli foretatt.

Heltid/deltid: Begge deler

Varighet (Engelsk): Vårsemester.

Undervisningsspråk (Engelsk): Norsk

Anbefalte forkunnskaper (Engelsk): Noe erfaring med bruk av data er en fordel.

Forkunnskapskrav (Engelsk): Ingen spesielle, men emnet forutsetter at studenten er i slutfasen av et studieprogram.

Sensorordning: En intern sensor. Ekstern vurdering av emnet og eksamensordningen.

Emnet er valgbart for: Foreløping ingen, men på sikt for flere studier.

Antall studenter: 40

Emnet er isteden for/overtar etter utgående emne:

Ansvarlig avdeling/emneeier: ØKORG/BOL

Emneansvarlig: Torgeir Skyttermoen

Supplerende opplysninger:

Pensum: Kap. 1 & 2 i Cambridge, D. (2010): *Eportfolios for Lifelong Learning and Assessment*. San Francisco, CA: Jossey-Bass

ePortfolio som eget emne

Notat til Studienemda

Torgeir Skyttermoen

London, 24.februar 2010

Kortfattet stikkordsmessig, framstilling:

- Nytt "skills/ferdighets"-emne primært for BOL-studenter. 5 studiepoeng som ikke inngår i ordinært studieprogram.
- En formalisering av en frivillig ordning som har eksistert en periode, gjøres etter blant annet tilbakemeldinger fra studentene.
- Tenkt gjennomført i vårsemesteret i siste år (6.semester). Men det er lagt opp til at studentene kan starte med ePortfolio allerede fra tidlig første semester.
- Vil legges opp gjennom opplæring, samlinger med evalueringer og en ferdig utarbeidet digital kompetansemappe (ePortfolio) som sammen med et refleksjonsnotat vurderes til bestått/ikke bestått.
- Gjennomføres som pilotprosjekt de to første gangene, finansiert gjennom egne FoU-midler. Deretter ordinær studiepoengfinansiering ved videre drift. Krever ikke ressurstilførsel.

Bakgrunn

Muligheten for Bachelor i organisasjon og ledelses (BOL)-studenter, samt Kommunikasjonsrådgiverstudenter (KRS) til å anvende ePortfolio har eksistert i ca 2 år.

ePortfolio i denne sammenheng er enkelt forklart en digital kompetansemappe som bygges opp gjennom studieperioden, utformet med mange likheter som en hjemmeside. [Les mer om ePortfolio.](#) Selv om muligheten for en ePortfolio har eksistert en periode og interessen har vært *positiv* fra både studentene og ikke minst arbeidsgivere, rekrutteringsfirmaer sin side, så har allikevel ikke muligheten blitt tatt i bruk i særlig grad av studentene.

En undersøkelse gjort blant samtlige BOL-studenter høsten 2010 (184 studenter og svarprosent på ca. 70 %) ¹, viste at det var særlig tre momenter som kan bidra til økt bruk av ePortfolio: Mer opplæring, mer integrering mot ordinære studieemner og at ePortfolio tilbys som et eget studiepoenggivende emne.

Hensikt

I en verden som blir både mer kompleks, også innenfor høyere utdanning kan det være vanskelig for potensielle arbeidsgivere og andre å kunne danne seg en oppfatning av nye og endrede utdanninger og studieplaner. Å lese studieplaner og karakterer gir begrenset informasjon og mulighet til å få en oppfatning av hvilken kompetanse uteksaminerte studenter har etter endt utdanning (Cambridge 2010) ². I det NUV-finansierte prosjektet "ePortfolio i overgangen høyere utdanning – arbeidsliv", hvor undertegnede var prosjektleder, framkom det gjennom blant annet representanter fra bemanningsfirmaer som Adecco, Manpower, Dossier Solutions og NAV, at dette var en utfordring. I

¹ Survey gjennomført med Questback i perioden 23.10.-12.11.10, overfor samtlige BOL-studenter.

² Cambridge, D. (2010): *Eportfolios for Lifelong Learning and Assessment*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

tillegg har myndighetene gjennom flere policydokumenter og gjennom Kvalifikasjonsrammeverket signalisert at synliggjøring av så vel kunnskap, ferdigheter holdninger og verdier skal tydeliggjøres, noe som ePortfolio vil kunne bidra til. Internasjonalt er det også økende oppmerksomhet knyttet til temaet, for eksempel gjennom EUROPASS.

Gjennom å innføre ePortfolio som et eget emne, antas det at disse signalene vil bli ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Studentenes bevisstgjøring av egen kompetanse og læring har også vært i med i vurderingene ved utvikling av temaet. Kanskje spesielt innenfor utdanninger som ikke er rene profesjonsutdanninger, vil studenter ofte ha behov for å kunne reflektere over og se faglige koplinger på tvers av temaer og emner utover det som det legges opp til gjennom de enkelte emner i studieplanen. En ePortfolio vil kunne bidra til at studenten selv blir mer bevisst på dette og utvikler sin faglige kompetanse gjennom refleksjon og formidling, også gjennom refleksjoner over læringsprosesser i løpet av studiet.

En formalisering gjennom eget studiepoenggivende emne knyttet til utarbeidelse av egen kompetansemappe/ePortfolio vil bidra til at:

- **Dokumentere og samle**

Ulike faglige arbeider som er utført som en del av studiet, kan legges ut, gjøres tilgjengelig. Eksempler på dette kan være arbeidskrav (innleveringer) som studenten selv mener er egnet til å være tilgjengelig for andre (potensielle arbeidsgiver). Det er da viktig å få fram i hvilken sammenheng arbeidet ble gjort. Videre vil skriftlige eksamensoppgaver også være aktuelle. Det kan være dokumentasjon omkring bestemte hendelser, aktiviteter ila. studiet, f.eks. studietur til Brussel, faglige arrangement og annet. For BOL-studenter vil også for eksempel Prosjektledelse og gjennomføring av praksisprosjekt være særlig relevant, samt naturligvis bacheloroppgaven.

- **Reflektere**

I forbindelse med dokumentasjon, så vil det også være sentralt at du som student også viser evne til refleksjon omkring både faglige elementer og læringsevne. Videre vil det også være viktig å kontekstualisere gjennom å reflektere over i hvilken læringsammenheng et arbeid ble utført. Altså både en forklaring av læringsprosess og -kontekst den gangen arbeidet ble gjort og hvilke refleksjoner som er gjort i etterkant.

- **Demonstrere**

De momenter som studenten velger å synliggjøre gjennom dokumentasjon og refleksjoner skal også vises fram. Dette kan naturligvis gjøres på mange måter. En pdf-fil eller Word-fil av en oppgave vil være den enkleste formen. En variant av dette kan være å legge en tekst ut i på web-siden i html-format, slik at den blir liggende som "direkte" tekst på sidene. Ytterligere en endring av dette vil være å supplere den "web-teksten", med hyperlinking og kanskje med bruk av illustrasjoner el. En mer digitalt avansert variant vil være å f.eks. legge ut en video eller billedserie, med tekst kommentarer. Digital storytelling er en slik formidlingsform. Å lage en egen blog kan også være en variant, for de som er glad i å skrive mer eller mindre løpende tekster og refleksjoner. I det hele tatt finnes det mange formater og former å gjøre dette på, fantasien og tidsbruk er i hovedsak begrensningene.

- **Digital kompetanse**

Mange av dere studenter har betydelig grad av det en kan kalle digital kompetanse, dvs. kompetanse innen digitale medier, som bruk av ulike dataprogrammer, webpublisering, digital fotografering, blogging osv. Gjennom emnet vil det legges til rette for at den enkelte student selv skal få anledning til utvikle og demonstrere kompetanse innen ulike digitale medier. Web-plattformen i seg selv vil være en side av det, men også alle de ulike digitale mediene en legger inn i en slik digital CV vil være viktig supplement i så henseende.

Mulige gevinster for studentene:

- Framkommer av momentene ovenfor

Mulige gevinster for studiet og institusjonen:

- Mer informasjon og større bevissthet omkring studentenes faglige kvalifikasjoner og refleksjoner.
- Bidrag til heving av digital kompetanse hos studentene.
- Ivaretagelse av myndigheters signaler og preferanser knyttet til så vel digital kompetanse ([St. meld. nr. 44 \(2008-2009\) Utdanningslinja.](#)) og Kvalifikasjonsrammeverkets intensjoner om synliggjøring av kvalifikasjoner.
- Bidrag til profilering av studiet og studentenes kompetanse overfor arbeidslivet.

Mulige gevinster for arbeidslivet og omgivelsene:

- Enklere å kunne vurdere studenters kompetanse etter endt utdanning.
- Bedre grunnlag for å kunne rekruttere uteksaminerte kandidater.

Faglig innhold

Se under "Formell emnebeskrivelse". Noen momenter for å forklare og utdype:

- **Navn.** "Digital CV – ePortfolio" er et forslag, men kan også vurdere andre alternativer. Poenget er å fange opp at det både er tenkt som en form for dokumentasjon/presentasjon av kompetanse og en portefølje. Begrepet ePortfolio har satt seg internasjonalt (og for så vidt internt ved BOL og dens samarbeidsaktører) og for eksempel "elektronisk mappe" vil isolert sett kunne oppfattes som mindre informativt.
- **Emnestørrelse.** 5 studiepoeng er et forslag ut i fra hva som anses hensiktsmessig i forhold til mengde og omfang på det som vil komme i tillegg til ordinære studier og for å kunne oppfylle læringsmål. Det er også satt som størrelse ut fra hva som kan tenkes å passe inn i øvrige emnestørrelser. Videre vil det for noen studenter være aktuelt å bruke emnet som et valgemenne i det ordinære studieprogrammet, og ikke som et tillegg, selv om det vil gjelde relativt få studenter.
- **Emnebeskrivelse.** Det er et poeng at åpnes for variert og mangfoldig bruk av ulike typer digitale verktøy, både for at studentene selv skal kunne anvende de uttrykksformer som de mener er best egnet for deres eget individuelle uttrykk og identitet. Men det er også et poeng at det skal være fleksibilitet for å fange opp nye og endrede uttrykksformer som eventuelt kan bli aktuelle. Muligens er emnebeskrivelsen noe lang, men en intensjon med teksten er å formidle hva emnet går ut på for både studenter og eksterne (potensielle arbeidsgivere inkludert), siden temaet er relativt nytt.
- **Læringsutbytte.** Begrepet "å framvise" søker å dekke både dokumentasjon og presentasjon av faglige, sosiale og mer personlige kvalifikasjoner.
- **Pedagogiske metoder/Undervisnings- og læringsmetoder.** Studenter ved BOL gis tilbud om opplæring av både den tekniske plattformen og oppbygning av en digital kompetansemappe allerede fra tidlig 1.semester i studiet. Således vil videre opplæring og undervisning knyttet til emnet skje videre i løpet av studiet. I tillegg til slike opplæringstilbud tas det sikte på å gjennomføre minst 2 seminarer i semesteret hvor emnet gjennomføres. I tilknytning til disse seminarene vil ePortfolioene til studentene presenteres og evalueres. Det er tenkt gjort gjennom bruk av medstudentevaluering (MSE), altså at studenter, etter nærmere angitte kriterier og framgangsmåter gitt av faglærer, gir vurderinger og tilbakemeldinger til hverandres arbeider. Faglærer vil etter MSE gi en tilbakemelding til hver enkelt student. Seminarene anvendes både for diskusjoner og MSE, samt videre opplæring og bruk.

- **Arbeidskrav.** Seminarene og MSE vil bli utformet slik at de også får status som arbeidskrav etter en nærmere spesifisering. Det vil hele tiden være muligheter for tilbakemeldinger og tips fra faglærer, og det er etablert et nettsted for diskusjoner og tips.
- **Vurderingsformer og sensurering.** Sluttproduktet vil være både en ferdigstilt ePortfolio og et refleksjonsnotat, da både selve sluttproduktet og læringsprosessen inngår som de sentrale elementene i emnet. Det vil bli utformet vurderingskriterier og krav til hva en ePortfolio minimum skal inneholde, og holde et visst faglig nivå for at det skal kunne vurderes som akseptabelt og således godkjent. Videre er det også sentralt at studentene kan gi uttrykk for de læringsprosesser og utviklingselementer som de har hatt gjennom emnet, og et nærmere utformet refleksjonsnotat vil inngå i vurderingen. Videre vil det i første omgang være fagansvarlig som er sensor, men etter tredjegang gjennomføring av emnet vil det trekkes inn eksterne sensorer som foretar en helhetlig evaluering av emnet, inkludert sensurering.
- **Karakterskala.** Det kunne muligens vært lagt opp til bruk av karakterskala for sluttvurderingen. Men fordi en ePortfolio også skal uttrykke studentens personlige og faglige identitet, kan det framstå som lite hensiktsmessig at dette graderes. Bruk av bestått/ikke bestått anses derfor som mest hensiktsmessig.
- **Pensum.** Emnet er lite (5 sp) og vil således ikke ha noe omfattende pensum. Videre er emnet av en slik art at en tradisjonell pensumliste med litteratur, vil være aktuelt. Her vil digital kompetanse, sammen med de faglige momenter fra studiet for øvrig danne grunnlaget for at studentene skal tilegne seg og formidle for at studentene kan nå de læringsmål som er satt. Det er foreløpig satt opp 2 kapitler fra en sentral bok om temaet, og det vil i tillegg bli utformet en artikkelsamling som vil bli gjort tilgjengelig. Studenter vil også velge pensum selv ut fra de elementer som de velger å legge vekt på i sin ePortfolio. For eksempel om noen ønsker å anvende digital storytelling, så vil fagstoff knyttet til det bli valgt som pensum.
- **Engelsk.** Om emnet blir godkjent vil det så snart som praktisk mulig bli gitt en engelsk beskrivelse, og det er ønskelig at godkjenning av engelsk beskrivelse og tekst kan delegeres til Studienemdas sekretariat.
- **Øvrige elementer.** Når det gjelder både krav til forkunnskaper, valgbarhet, emneeier og – ansvarlig er det nærmest selvforklarende. Med hensyn til antall studenter, er det satt en foreløpig begrensning på 40 studenter, ut fra mulighetene for faglærer til å følge opp studentene. Ved senere gjennomføring av emne, er det ingenting i veien for å øke antallet, men da må flere fagpersoner trekkes inn.

Gjennomføring

Emnet er i første rekke utviklet med tanke på å formalisere og videreutvikle et eksisterende opplegg. Selv om emnet i denne omgang primært er tenkt lagt til rette for BOL-studiet, er det ingenting i veien for at dette ikke skal kunne anvendes for flere studier (mer om det lengre ned). Det er et poeng at emnet skal være valgbart og således frivillig. Dersom emnet skulle vært lagt opp som et obligatorisk emne for et studium, måtte studiet i vesentlig større grad vært utformet for bruk av digitale mapper integrert i andre obligatoriske emner og i studieplanen som sådan. Det kunne for eksempel vært gjort ved at et sluttemne (bacheloroppgaven eller annet) hadde vært utformet som en digital mappe, hvor elementer fra alle emner i studieprogrammet inngår. Det kan være ønskelig på noe lengre sikt, men vil ikke bli vurdert nærmere med det første.

Emnet kan tas av 3.års studenter og vil gjennomføres i vårsemesteret. Allikevel vil emnet være av en slik type at det er naturlig at studenter både utvikler kompetanse for bruk, og legger inn momenter gjennom hele studieløpet. Derfor er det hensiktsmessig at tilbud om opplæring og jevnlig oppfriskning og utviklingskurs gjennomføres i alle semestre. De siste 2 årene har da også dette blitt gjort, og for innværende studieår er det lagt inn som et arbeidskrav i introduksjonsemnet (OLA1001) at studentene skal registrere og starte opp en ePortfolio.

Gjennomføring Våren 2010

Det er allerede et stykke ut i semesteret hvor oppstart for emnet er ønsket gjennomført. Allikevel vil det være uproblematisk å gjennomføre emnet dette semesteret. Det er knyttet til følgende momenter:

- Studentene har allerede fått noe opplæring i emnet
- Studentene har registrert og lagt inn noe innhold i sin ePortfolio
- Emnestørrelsen er liten (5 sp) og innleveringer og evalueringer vil gjøres helt på slutten av semesteret.
- Ressursene for gjennomføring er tilgjengelig.
- Om emnet ikke skulle få mange studenter som gjennomfører det, så vil det ikke være forbundet noen økonomisk eller ressursmessig risiko, da det inngår som en del av et FoU-opplegg og ikke fordrer noen eksplisitt friske ressurser (se om ressurser under).

Pilot og videre planer

Emne settes nå i gang som en pilot, som en førstegangs gjennomføring. Ambisjonen er at emnet skal være et tilbud som gis hvert studieår. I førsteomgang gjennomføres det som en pilot de to første studieårene. Deretter evalueres emnet og vurderes etablert fast for BOL-studiet, og i den vurderingen også å trekke inn muligheten for at dette kan være et såkalt "skills"-emne som kan tilbys andre studieprogrammer ved HiL.

Økonomi og gjennomføring

Emnet er på 5 sp og vil i hovedsak være et supplerende emne for mange studenter. Således vil den ikke inngå i noen ordinær studieportefølje. Emne er i første omgang tenkt begrenset til BOL-studiet, men det er som nevnt muligheter for at dette også kan åpnes for andre studieprogrammer, om det anses som hensiktsmessig.

De to første studieårene vil ressurser for gjennomføring være knyttet til FoU-tid for undertegnede og resterende prosjektmidler fra ePortfolio-prosjekt, og således ikke kreve "friske" ressurser, eller belastninger fra spesifikke budsjettenheter ved avdelingen eller institusjonen. Om en ved vurdering etter to gangers gjennomføring konkluderer med å videreføre emne, vil finansieringsgrunnlaget for videre drift være knyttet til inntekter fra gjennomføring to år tidligere, og således videre drift være finansiert av studiepoeng finansiering fra tidligere år, også framover.

Emnet er trolig betinget av at undertegnede er ansvarlig bidragsyter og tilgjengelig, siden det ikke er andre ved institusjonen som har vært spesielt involvert i utviklingen så langt. Det kan være et lite kritisk punkt, men temaet er også knyttet opp mot prosjektet for førstelektorprogrammet til undertegnede og således vil det være ønskelig at dette arbeidet videreføres. Det er også en målsetning at ePortfolio skal trekkes sterkere inn i ordinære emner ved BOL, og at fagstaben for øvrig blir sterkere involvert.

Tekniske støtte og ressurser

ePortfolio har eksistert som en frivillig, og ikke kvalifiserende ordning i over to år. Rent teknisk har ePortfolio blitt utformet ved hjelp av publiseringsplattformen WordPress. Dette er en gratis plattform og krever således ingen lisenser eller driftskostnader. IT-avdelingen har imidlertid vært svært behjelpelige med å installere og legge til rette for denne funksjonen ved HiL, og lagring av data skjer på intern server, slik at filer og innhold er trygt plassert lokalt. IT-seksjonen har oppdatert nye versjoner av programvaren når det har vært nødvendig, noe som ikke har vært forbundet med ressursbehov av betydning. Det har således vært til stor hjelp og vært svært hensiktsmessig utvikling og drift av ePortfolio så langt.

Det er planlagt og fortsette med ePortfolio gjennom WordPress på samme måte som hittil. Således vil det ikke være behov for noen ytterligere ressurser for drift, selv om det finnes en rekke andre muligheter og løsninger for dette.

Formell Emnebeskrivelse

Emnenavn/betegnelse (Engelsk): **Digital CV - ePortfolio**

Antall studiepoeng: **5 sp**

FAGLIG INNHOLD

Emnebeskrivelse (Engelsk):

Emnet skal gi studentene kompetanse innen presentasjon av egen faglig kompetanse og refleksjoner samt bruk av digitale medier. Noe som utvikles gjennom å anvende en digital plattform som kan dokumentere og presentere studentenes ervervede kompetanse.

En elektronisk kompetanse mappe (ePortfolio) presentert på en åpen digital plattform har til hensikt:

- å *samle og dokumentere* ulike arbeider og refleksjoner som studentene har utarbeidet gjennom utdanningen, samt eventuelt tidligere erfaringer og kvalifikasjoner.
- å *presentere og demonstrere* opparbeidet faglig kompetanse
- bidra til å kunne *uttrykke* studentenes faglige identitet gjennom egne formidlinger
- demonstrere og dokumentere *digital kompetanse* gjennom bruk av ulike digitale virkemidler som websider, hyperlinker, videoer, digital storytelling, lysarkpresentasjoner og andre egnede digitale formater.
- å bidra til *refleksjon og bevisstgjøring* over egne læringsprosesser og at disse kommer til uttrykk
- synliggjøre overfor potensielle arbeidsgivere og aktører i arbeids- og samfunnsliv hvilken faglige og personlige kompetanse studentene har ervervet gjennom studiet.

En ePortfolio vil således kunne ha form av en utvidet digital CV (Curriculum Vitae) som gir muligheter for å kunne dokumentere og presentere kompetansen til studenten gjennom flerdimensjonale uttrykk. En slik ePortfolio skal anvendes på en webbasert plattform som også gjør den egnet for eksport og bruk etter endt utdanning.

Emnet vil strekke seg over ett semester, men det vil legges til rette for at det kan gjennomføres over en lengre tidsperiode, ved at det gis mulighet for å etablere en ePortfolio tidlig i studieløpet og at emnet kan gjennomføres i siste semester i et studieløp. Studentene vil i løpet av gjennomføring få opplæring i bruk av relevante hjelpemidler. Det vil legges opp til prosesser for vurderinger og tilbakemeldinger fra både fagansvarlig og fra medstudenter i løpet av gjennomføringen. Sluttproduktet vil være en ePortfolio som sammen med en refleksjonsdel vil bli gitt en samlet vurdering.

Læringsutbytte (Engelsk):

Etter gjennomført emne skal studentene ha en digital kompetansemappe (ePortfolio) som er egnet til å *framvise opparbeidet faglig kompetanse* gjennom studiet, og sammen med annen relevant kompetanse *presentere* studenten på en måte som er egnet i overgangen til relevant arbeid i arbeidslivet. Studenten skal videre kunne *framvise digitale ferdigheter* gjennom presentasjoner av ulike digitale medier. Studenten skal også *formidle læringsprosesser og refleksjoner* omkring faglig utvikling og identitet, som er gjort i løpet av studiet og i arbeidet med digitale mapper.

Pedagogiske metoder/undervisnings- og læringsmetode (Engelsk):

Emnet vil gjennomføres ved at studentene tilbys opplæringskurs i bruk av digital plattform og hvordan denne kan anvendes for å utvikle og bygge opp en digital kompetansemappe (ePortfolio).

Det vil i løpet av emnet gjennomføringsperiode bli gjennomført seminarer hvor temaer knyttet til videreutvikling av egen ePortfolio, refleksjons- og læringsprosesser, sammen med medstudentevalueringer av ePortfolio vil være temaer. Det vil mellom seminarene legges opp til selvstudier, med muligheter for dialog og diskusjon mellom medstudenter og faglærer.

Arbeidskrav (Engelsk):

Det vil gjennom seminarer og andre felles samlingspunkter legges opp til flere arbeider som skal presenteres overfor medstudenter og faglærer og gis tilbakemeldinger på. Omfang og form blir presisert i forkant av gjennomføring av emnet.

Vurderingsformer (Engelsk)

En digital kompetansemappe med et refleksjonsnotat framstilles for vurdering på slutten av gjennomføringsperioden.

ØVRIG INFORMASJON

Karakterskala: Bestått/Ikke bestått

Tillatte hjelpemidler: Ingen begrensninger, men plagiattkontroll av innhold og rettighetsbelagte elementer vil bli foretatt.

Heltid/deltid: Begge deler

Varighet (Engelsk): Vårsemester.

Undervisningsspråk (Engelsk): Norsk

Anbefalte forkunnskaper (Engelsk): Noe erfaring med bruk av data er en fordel.

Forkunnskapskrav (Engelsk): Ingen spesielle, men emnet forutsetter at studenten er i slutfasen av et studieprogram.

Sensorordning: En intern sensor. Ekstern vurdering av emnet og eksamensordningen.

Emnet er valgbart for: Foreløping ingen, men på sikt for flere studier.

Antall studenter: 40

Emnet er isteden for/overtar etter utgående emne:

Ansvarlig avdeling/emneeier: ØKORG/BOL

Emneansvarlig: Torgeir Skyttermoen

Supplerende opplysninger:

Pensum: Kap. 1 & 2 i Cambridge, D. (2010): *Eportfolios for Lifelong Learning and Assessment*. San Francisco, CA: Jossey-Bass

Noen tall og grafer fra survey om digital kompetanse og ePortfolio for BOL-studenter

Gjennomført i Questback perioden 25.10.10 -12.11.10

Torgeir Skyttermoen

1. Kjønn

Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	Kvinne	55,7 %	73
2	Mann	44,3 %	58
Total			131

3. Kull, hvilket BOL-kull tilhører du?

Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	2008-2011	24,4 %	32
2	2009-2012	34,4 %	45
3	2010-2013	40,5 %	53
4	Annet, spesifiser her	0,8 %	1
Total			131

4. Eventuell tidligere høyere utdanning

Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	Ja	32,3 %	42
2	Nei	67,7 %	88
Total			130

BOL - Kartlegging av digital kompetanse og ePortfolio

2

5. Utdanningstype

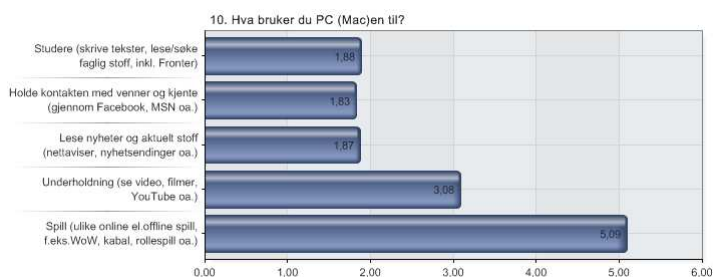
Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	Økonomisk-administrative fag	38,1 %	16
2	Juridiske fag	2,4 %	1
3	Sosial-/helsefag	4,8 %	2
4	IT-relaterte fag	2,4 %	1
5	Ingeniørfag (ikke IT)	2,4 %	1
6	Samfunnsfag (inkl. psykologi)	14,3 %	6
7	Landbruksfag	0,0 %	0
8	TV-/filmfag	4,8 %	2
9	Humanistiske fag	2,4 %	1
10	Idrettsfag	7,1 %	3
11	Kreative fag	4,8 %	2
12	Annet, spesifiser her	16,7 %	7
Total			42
Gjennomsnitt			5,48
Standard avvik			4,35
Median			6

BOL - Kartlegging av digital kompetanse og ePortfolio

3

10. Hva bruker du PC (Mac)en til?

På alternativene som er angitt, angi på en skala fra 0-5, hvor 5 er svært ofte og 1 er nesten aldri, mens 0 er aldri/ikke aktuelt.

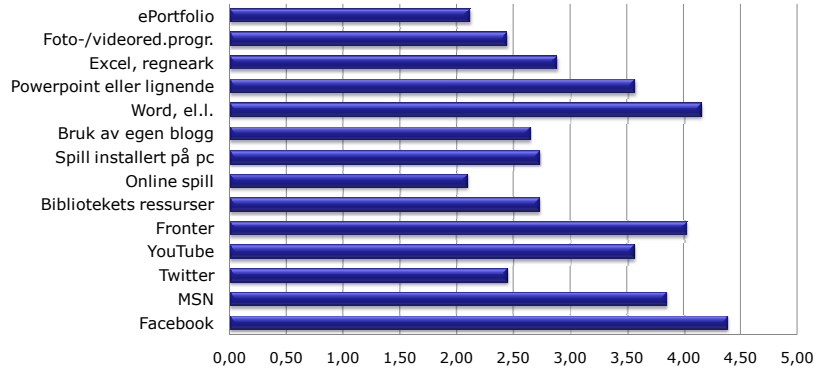
	N
Studere (skrive tekster, lese/søke faglig stoff, inkl. Fronter)	130
Holdte kontakten med venner og kjente (gjennom Facebook, MSN oa.)	130
Lese nyheter og aktuelt stoff (nettaviser, nyhetsendringer oa.)	130
Underholdning (se video, filmer, YouTube oa.)	130
Spill (ulike online el.offline spill, f.eks.WoW, kabal, rollespill oa.)	130

BOL - Kartlegging av digital kompetanse og ePortfolio

4

11. Opplevd kompetanse

BOL-studentenes digitale kompetanse

Så skal vi spørre kort om hvordan du selv oppfatter at du har kompetanse på noen ulike typer medier/programmer du bruker ved PC.

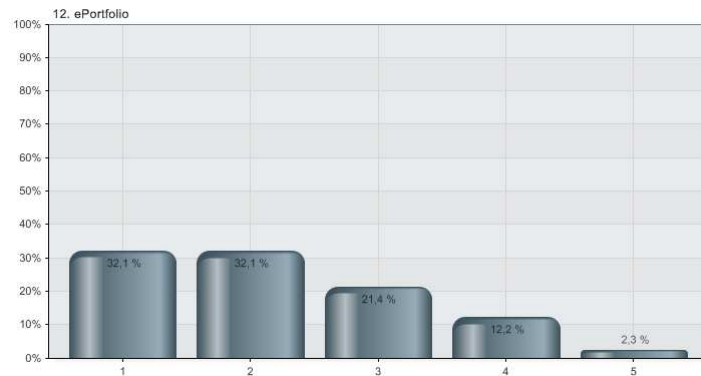
Vi ber altså om hvilken kompetanse du selv oppfatter at du har, IKKE brukshyppighet.

På en skala fra 0-5, hvor 5 er svært kompetent, 1 er svært lite kompetent og 0 er ikke kompetent/bruker ikke/ikke aktuelt.

12. ePortfolio

Det har blitt gitt tilbud om å anvende ePortfolio eller digital CV ved BOL-studiet. Noe som i varierende grad har blitt anvendt.

Vi ønsker å få en oversikt over bruken av ePortfolio for BOL, og ber deg krysse av for det alternativet som passer best.

1	Har ikke registrert meg/logget inn
2	Har kun registrert meg
3	Lagt inn noe, men bruker den ikke
4	Lagt inn noe og forsøker å oppdatere
5	Lagt inn en del, og forsøker å bruke den aktivt

	N
Denne undersøkelsen	131

BOL - Kartlegging av digital kompetanse og ePortfolio

6

12. ePortfolio

Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	Har ikke registrert meg/logget inn	32,1 %	42
2	Har kun registrert meg	32,1 %	42
3	Lagt inn noe, men bruker den ikke	21,4 %	28
4	Lagt inn noe og forsøker å oppdatere	12,2 %	16
5	Lagt inn en del, og forsøker å bruke den aktivt	2,3 %	3
Total			131

16. Noen forslag til endringer

Alternativer		Denne undersøkelsen	
		Prosent	Verdi
1	Ikke interessant	13,2 %	16
2	Mer opplæring	57,0 %	69
3	Eget studiepoenggivende emne (f.eks. 5 sp)	44,6 %	54
4	En del av et eksisterende emne	49,6 %	60
5	En del av flere eksisterende emner	18,2 %	22
6	En del av avsluttende bacheloroppgave	16,5 %	20
7	Annet, spesifiser her	5,8 %	7
Total			248
Gjennomsnitt			3,37
Standard avvik			1,48
Median			3

Publikasjoner fra Høgskolen i Lillehammer f.o.m. 2006

For fullstendig oversikt over publikasjonene i HiLs skriftserie se:
http://hil.no/hil/biblioteket/forskning_og_publicisering/skriftserien_ved_hil

Forskningsrapportserien ISSN 0807-2647

- 133: 2007 Nordby, Halvor "Førstemann inn' – møter mellom ambulanspersonell og foreldre som har mistet barn i krybbedød" (ISBN 82-7184-325-7)
- 134: 2008 Guldvik, I, Johansen, V og Askheim, OP: "Tilgjengelighet ved valg. En evaluering av kommunenes erfaringer med veilederen 'Tilgjengelighet til valg' og kartlegging av tilgjengeligheten ved kommune- og fylkestingvalget 2007" (ISBN 82-7184-326-5)
- 135: 2008 Syversen, Trine Løvold: "NAV-piloten i Nord-Gudbrandsdal: en statusrapport" (82-7184-327-3)
- 136: 2008 Holmengren, Hans: "Innovativ fjellturisme: en evaluering av pilot- og forprosjektene" (82-7184-328-1)
- 137: 2008 Svalastog, Sondre: "The Main Challenges Facing Leisure-time Tourism in Norway". (82-7184-330-3)
- 138: 2009 Lesjø, Jon Helge: "Lokalstyre og ny politisk organisering. Evaluering av Gausdal kommunes modell 2003 - 09." (82-7184-331-1)
- 139: 2009 Halså, Astrid og Aubert, Anne Marie: "Forebyggende arbeid når mor eller far har psykiske helseproblemer. En evaluering av det forebyggende arbeid for barn med psykisk syke foreldre i Asker og Bærum." (82-7184-330-8)
- 140: 2009 Nyhus, Lene, Overland, Bjørn og Monsen, Lars: "Ledelse for læring og endring. Rapport fra en spørreundersøkelse blant skoleledere i videregående skoler i Oppland". (82-7184-334-6)
- 141: 2010 Mehmetoglu, Mehmet: "Sommerturister-2010 i Lillehammerregionen. En sammenligning av norske og utenlandske turister". (ISBN 82-7184-335-4)
- 142: 2010 Svalastog, Sondre: "Om den raskt avtakende konkurransekraft i norsk reiseliv. En produksjonsteoretisk analyse." (ISBN 82-7184-336-2)
- 143: 2010 Johansen, Vegard, Askheim, Ole Petter, Andersen, Jan og Guldvik, Ingrid: "Om den raskt avtakende konkurransekraft i norsk reiseliv. En produksjonsteoretisk analyse." (ISBN 82-7184-337-0)
- 144: 2010 Hausstätter, Rune Sarromaa, Strømhaug, Anette Vensbakk, Bruflot, Mari Klakegg og Gangvik, Maria Bergitte: "En himmel full av tilbud. Kartlegging av masterstudier i tilknytning til grunnskolelærerutdannelsen med særlig vekt på tilbudet innen spesialpedagogikk." (ISBN 82-7184-338-9)
- 145: 2010 Guldvik, Ingrid og Lesjø, Jon Helge: "Lutter velvilje, men mye gjenstår. Politisk deltakelse blant mennesker med funksjonsnedsettelse" (ISBN 82-7184-339-7)
- 146: 2011 Andersen, Jan: "Brukerrepresentasjon i råd og utvalg på lokalt og regionalt nivå." (ISBN 82-7184-340-0)
- 147: 2011 Overland, Bjørn: "Nasjonalt nettverk for kvalitetsvurdering. Rapport om nettverkets aktiviteter og drøftinger 2001 - 2010" (ISBN 82-7184-341-9)
- 148: 2011 Skyttermoen, Torgeir: "Innovasjoner i det offentlige – Styret i statlige forvaltningsorgan." (ISBN 82-7184-342-7)
- 149: 2011 Skyttermoen, Torgeir: "E-portfolio som en mer integrert del av et studium. En aksjonsbasert tilnærming." (ISBN 82-7184-343-5)

Arbeidsnotatserien ISSN 0806-8348

- 176: 2007 Bergsvendsen, Trond og Jordet, Hege: "Aktivitetsfag i et sosialpedagogisk perspektiv – Om utvikling av en studentaktiv læringsmodell"
- 177: 2007 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie"
- 178: 2007 Støfring, Egil: "På sporet av inkludering? Holisme og kulturell bevissthet"
- 179: 2007 Støfring, Egil: "A Cross-cultural perspective on Local Knowledge"
- 180: 2008 Onshus, Terje: "Nissene på Gåla 2007. En kartlegging av publikums tilfredshet og inntektsvirkninger av arrangementet for regionen."
- 181: 2008 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. Ei skisse til en introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 4. utgave.
- 182: 2008 Pryser, Tore: "I varm og kald krig. Tyske hemmelige tjenester i Norden 1930-1950. Danmark og Island."
- 183: 2009 Pryser, Tore: "I varm og kald krig. Tyske hemmelige tjenester i Norden 1930-1950. Finland"
- 184: 2009 Askheim, Ole Petter, Guldvik, Ingrid og Johansen Vegard: "Like muligheter til politisk deltakelse."
- 185: 2009 Austvik, Ole Gunnar: "Strengths and weaknesses related to various empirical methods in interdisciplinary fields like International Political Economy"

- 186: 2009 Austvik, Ole Gunnar: "The generally misguided long-term oil price forecasts; Price formation and policy implications"
- 187: 2009 Nordkvelle, Yngve, Fritze, Yvonne, Haugsbakk, Geir og Svoen, Brit: "Tidsskriftet Seminar.net – en casestudie av et tidsskrift i en remedieringsprosess"
- 188: 2009 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. En introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 5. utgave
- 189: 2010 Nordby, Halvor: "Values in social work: A philosophical discussion of normative questions."
- 190: 2010 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. En introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 6. utgave
- 191: 2011 Gustafson, Erni: Prosjektet Praktik i Palestina (PiP). Delrapport 1. Juni 2011
- 192: 2011 Eriksen, Håkon Glommen: "Selvbestemmelse, rettigheter og tvang. En introduksjon i juss for studenter i barnevern, sosialt arbeid og vernepleie." 7. utgave

Informasjonsserien ISSN 0809-1609

- 25: 2005 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2004"
- 26: 2005 Rapport fra konferansen "Nasjonale prøve – veivalg og utviklingsmuligheter" på Lillehammer 8.-9. februar 2005.
- 27: 2006 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2005"
- 28: 2007 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2006"
- 29: 2007 "Proceedings 12th International Workshop on Telework, Lillehammer 28th-30th August 2007"
- 30: 2008 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2007"
- 31: 2009 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2008"
- 32: 2010 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2009"
- 33: 2011 "Forskning og utviklingsarbeid ved Høgskolen i Lillehammer 2010"

MJØSBOK

Postboks 194, 2601 Lillehammer. Tlf. 61 28 74 10
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvn. 350. Mail: mjosbok@sopp.no

Mjøs bok er SOPPs fagbokhandel på Lillehammer. Mjøs boks hovedoppgave er å betjene hele høgskolemiljøet med faglitteratur. Hvis du har spesielle behov innen faglitteratur, vil vi hjelpe deg så langt det er mulig.

Mjøs bok er Lillehammers største innen faglitteratur, og har også et stort utvalg i skjønnlitteratur.

Vi anbefaler alle å oppleve Mjøs bok «live».

For bestilling av bøker, send e-post til: mjosbok@sopp.no

Høgskolen i Lillehammer / Lillehammer University College
Postboks/P. O. Box 952, 2604 Lillehammer, Norway
Telefon/phone: (+47) 61 28 80 00

www.hil.no